Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 79 (1579) ♦ Четвер, 8 травня 1997 року ♦ Ціна договірна

За півхвилини до салюту...

Зі святом вас, солдати Перемоги!

Здається, що люди, котрі пройшли війну, насипають борщ і наливають чарку зовсім не так, як інші. Здається, вони роблять це — прислухаючись: ось зараз ударять гармати, і буде вже не до того. Принаймні, раз на рік це враження здається надто явним — за якихось півхвилини до салюту 9 Травня. Враження підсилюється тим, що за цим столом щороку збирається дедалі менше людей і лишається дедалі більше чарок для тих, хто не прийшов.

Харків'янка Таїсія Андріївна Мартиненко пройшла війну від Північного Кавказу до самої Німеччини. Була вона старшим фельдшером. Фельдшер — звучить майже так само солідно, як фельдмаршал, а для нашого солдата — то й солідніше, оскільки за півхвилини поміж життям і смертю він міг розраховувати не на маршала і навіть не на генералісимуса, а тільки на свого фельдшера та на Господа Бога. Завтра у людей їхнього покоління особливий день. Завтра вони знову здригнуться від артилерійських залпів. А ми — помовчимо, бо поруч з ними ніхто не може називатися переможцем. Принаймні, завтра. Принаймні, поки вони ще живі.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Уклін ветеранам

● **Кіровоград-**

Третій міжнародний фольклорний фестиваль «Діти планети—посланці миру-97» відкрився в обласному центрі. Триватиме він до 11 травня. На всі концерти, у яких, крім кіровоградських, братимуть участь дитячі колективи з Македонії «Карпош» і «Мірка Генова», з Болгарії— «Родопи», з Туреччини— «Туфак», запрошено ветеранів.

● **Луганськ**

У селі Половинкине Старобільського району встановлено пам'ятник Герою Радянського Союзу Євгену Биковському, полеглому смертю хоробрих у повітряному бою під час захисту села від німецько-фашистських загарбників 27 квітня 1943 року.

● **Київ**

На знімку: під час покладання вінків делегацією парламентаріїв Сейму Латвійської Республіки до могили Невідомого солдата.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Обговорили по телефону

Шостого травня Президент України Леонід Кучма мав телефонну розмову з віце-президентом Сполучених Штатів Америки Альбертом Гором, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. Обговорено програму наступного візиту Президента України до США та хід роботи Комісії Кучма—Гор, співголовами якої є глава Української держави та віце-президент Сполучених Штатів.

Того ж дня Президент України Леонід Кучма мав бесіду по телефону з Президентом Республіки Молдова Петру Лучинським.

Обговорювалися питання, пов'язані з наступною зустріччю президентів України, Росії та Молдови з врегулювання конфлікту у Придністров'ї та підписанням меморандуму «Про основи нормалізації відносин між Республікою Молдова та Придністров'ям».

Були також обговорені поточні питання двосторонніх відносин між Україною та Молдовою.

Погода в Європейському домі

Завершується візит в Україну Голови Сейму Латвійської Республіки Альфреда Чепаніса. Під час перебування в Києві глава латвійського парламенту зустрівся з Головою Верховної Ради Олександром Морозом.

Глави парламентів приділили багато уваги політичним проблемам, зокрема розширенню НАТО на схід. Висловивши своє ставлення до цього процесу, вони зійшлися на тому, що жодна держава не має права накладати вето на вступ будь-якої країни до європейських чи світових структур.

(Закінчення на 2-й стор.).

Нині Лені Фішер у Закавказзі. Днями буде в нашій країні

У понеділок має розпочатися перший офіційний візит в Україну Президента Парламентської Асамблеї Ради Європи Лені Фішер. Очікується, що вона прибуде до Києва у неділю ввечері. Нині триває її турне до Грузії, Вірменії та Азербайджану.

У програмі її візиту зустрічі з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, Президентом України Леонідом Кучмою, бесіди з українськими парламентаріями у Верховній Раді й, окремо, із жінками-депутатами.

Одна з головних тем обговорення — скасування в Україні смертної кари. До речі, у Тбілісі Лені Фішер заявила, що «Парламентська Асамблея Ради Європи вітає підписання Україною Протоколу №6 Європейської конвенції з прав людини, що є кроком до скасування смертної кари».

Інтерв'ю пані Фішер із кореспондентом «Голосу України» читайте на 10-й стор.

На НАТО не натиснеш

Учора відбулося відкриття інформаційного центру НАТО. Його відкрив генеральний секретар альянсу Хав'єр Солана.

Керівництво НАТО сподівається, що Україна до 15 травня «ратифікує» флангову угоду в рамках договору про звичайні збройні сили в Європі.

Про це заявив генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана, відповідаючи на запитання українських журналістів, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

(Закінчення на 2-й стор.).

Розуміння є, домовимося й про кордон

У Києві за підсумками засідання підкомісії з прикордонних питань спільної українсько-російської комісії зі співробітництва підписано протокол, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Як сказав заступник міністра закордонних справ України Костянтин Грищенко, нарешті вдалося перевести питання з політичної в практичну площину. Нині у Росії й України є спільний підхід, розуміння того, як треба просуватися у розв'язанні проблем делімітації сухопутного кордону. Поки що залишаються певні розбіжності у підході до визначення статусу Азовського моря, Керченської протоки, але вдалося домовитися про проведення конкретних переговорів на рівні експертів, які мають з'ясувати кілька моментів, що вимагають уточнення деяких правових і технічних питань, зауважив Костянтин Грищенко.

Урожай-97

Польові командири чекають біля моря погоди і кредитів

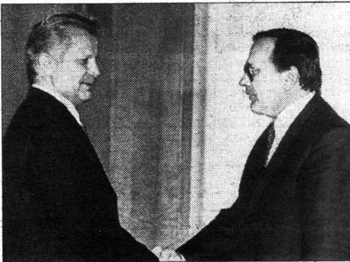
Травневе сонечко, що після квітневих заморозків поступово почало повертати на літо, активізувало польові роботи на більшості території України. Як повідомив виконувач обов'язків начальника Головного управління землеробства Мінсільгосппроду Микола Котелянець, станом на 6 травня аграрники засіяли ярими зерновими 8 млн. га земель (59 % від запланованого). З них ранніми зерновими та зернобобовими культурами — 4,3 млн. га (92%). Повністю закінчили сівбу останніх 8 областей.

(Закінчення на 4-й стор.).

У номер

Погода в Європейському домі

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Мороз висловив своє бачення колективної безпеки Європи XXI сторіччя. За його ініціативою до Ради Європи було надіслано пропозицію зібрати у березні 1998 року в Україні першу консультативну нараду глав парламентів європейських держав. А. Чепаніс схвально відгукнувся про цю пропозицію і підкреслив, що такі «загальні збори» могли б у майбутньому стати певною моделлю колективної безпеки, що враховувала б і власні інтереси кожної держави, і інтереси ближніх та дальніх сусідів. Голова Сейму Латвії також погодився з думкою про можливе створення європейських військових формувань на зразок формувань ООН для підтримання миру в Європейському домі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Разом — проти надзвичайних ситуацій

Перший віце-прем'єр-міністр України Василь Дурдинець прийняв 6 травня представника Програми розвитку ООН, координатора системи ООН в Україні Педро Пабло Вільянуева, консультанта Програми розвитку ООН Ернста Лохмана та радника Представництва ООН в Україні Мрідулу Гхош на їхнє прохання, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Василь Дурдинець широко поінформував гостей про діючу в Україні систему попередження, мінімізації та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, забезпечення екологічної безпеки населення, про конкретну діяльність Постійної урядової комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій у вирішенні цих проблем.

Під час бесіди обговорювалося питання підготовки в рамках Програми розвитку ООН Проекту технічної допомоги Україні у вирішенні питань попередження надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, ліквідації їх наслідків. Цей проект передбачає комплекс заходів управління надзвичайними ситуаціями на національному, обласному, місцевому та об'єктовому рівнях.

На НАТО не натиснеш

(Початок на 1-й стор.).

Х. Солана наголосив, що «це важливо для переговорів, які відбуваються тепер у Відні, з модернізації договору про звичайні збройні сили в Європі». «Мені відомо, що український уряд виявляє цілковите розуміння важливості флангової угоди, і сподіваюся, що це питання незабаром буде розв'язано», — сказав він.

15 травня закінчується термін, наданий для консультацій з «модернізації» договору ОБСЄ, що проходили у Відні.

Генсек НАТО не коментував перебіг переговорів між НАТО та Україною про підготовку документа про особливе партнерство, пославшись на конфіденційність. Водночас, за його словами, «атмосфера на переговорах з міністром закордонних справ Удовенком вельми обнадійлива».

Х. Солана висловив упевненість, що роботу над цим документом завершать до саміту НАТО в Мадриді в липні нинішнього року.

«НАТО провадить переговори з Україною як суверенна організація, що розвиває відносини із суверенною країною-партнером», — наголосив він.

При цьому Х. Солана зазначив, що НАТО «не прийме» будь-якого втручання або тиску щодо цього процесу.

Парламентська хроніка

Фундамент під бюджет майже готовий

Вечірнє засідання 6 травня

Закон «Про оподаткування прибутку підприємств» один із тих, без якого, безперечно, не може бути й мови про формування бюджету. А важливість внесення змін до нього підтверджується ще й тим, що під час обговорення питання в третьому читанні на пленарному засіданні були присутні Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко і члени уряду. Та й самі народні депутати за пропозицією Голови Верховної Ради України Олександра Мороза вирішили подовжити вечірнє засідання на дві години і працювати, так би мовити, до перемоги. І це їм, якщо судити за подякою на адресу парламентаріїв, висловленою наприкінці засідання главою уряду, майже вдалося.

Народні депутати дуже скрупульозно підходили до прийняття рішення: полеміка досить часто виникала не те що по кожній статті, а навіть щодо тлумачення того чи іншого слова цього, як зазначив Олександр Мороз, одного з найскладніших у сфері економіки закону. Дискусійним виявилося питання, чи буде документ законом прямої дії. Більшість народних депутатів наполягала на тому, щоб усі норми документа не мали двозначного тлумачення. Особливо податковими органами. Чимало суперечок точилося навколо того, що включити до складу валових витрат, що віднести до прибутків, які оподатковуються, тощо.

А відносно перепродажної реклами, яку проводить товаровиробник, то тут теж не одразу прийшли до згоди, якою має бути планка і скільки відсотків вона може становити від валового доходу. І не тому, що були проти — просто, знаючи реалії та вміння підприємців шукати шпарини у законах, парламентарії намагалися виключити можливість списувати всі витрати на перепродажну рекламу. Це ж стосується різних презентацій, подарунків, розповсюдження зразків товарів тощо.

Безперечною перевагою законопроекту є те, що, згідно з ним, прибуток підприємств сільського господарства оподатковуватиметься один раз на рік.

Фактично, сесія проголосувала всі статті. До повторного третього читання, яке відбудеться наступного тижня, необхідно буде відредагувати деякі положення з урахуванням зауважень народних депутатів та юридичного відділу секретаріату Верховної Ради. Уряд же одержав, по суті, можливість внести зміни до проекту бюджету згідно зі статтями цього закону.

Василь ТУГЛУК.

Незаслужене заберіть, зароблене поверніть

Ранкове засідання 7 травня

Цього дня Верховна Рада повернулася до запропонованого Кабінетом міністрів законопроекту про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України стосовно формування бюджету. Тобто до болючого питання поповнення державного бюджету за рахунок скасування чи тимчасового припинення надання пільг найрізноманітнішим категоріям населення, у тому числі ветеранам війни, праці, людям похилого віку, працівникам правоохоронних органів, народним депутатам, іншим категоріям державних службовців. Насамперед йшлося про безплатний проїзд у громадському транспорті, плату за житло, телефон, пенсійне забезпечення. Але цього разу йшлося не просто про доцільність скасування тих чи інших пільг, а про відповідність цього кроку вимогам Конституції України, зокрема частині третій статті 22, яка забороняє звужувати зміст та обсяги прав і свобод громадян України. Як сказав основний доповідач з цього питання, голова Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи Володимир Стретович, члени комітету цілком усвідомлювали, що не може бути привілеїв залежно від посад. Як не можна не ставити знака рівності, скажімо, між надбавками до пенсій державним службовцям (бо це привілей) і компенсацією збитків, завданих жертвам політичних репресій (бо це обов'язок держави). Із семи пунктів законопроекту комітет визначився однозначно: вони суперечать частині третій статті 22 Конституції України, тобто звужують права і свободи ветеранів війни і праці, деяких категорій військовослужбовців, «чорнобильців», осіб похилого віку, жертв політичних репресій тощо. Але, як зазначалося, з деяких питань дійти одностайної думки не вдалося: вони спірні, і тому треба, щоб Конституційний суд розтлумачив, чи належать ті чи інші пільги до привілеїв, чи звужуватиме права і свободи громадян скасування тих чи інших пільг. Щоправда, були й інші пропозиції. Скажімо, виходити з того, що уряд не дотримується статті 48 Конституції України про право кожного на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що передбачає достатнє харчування, одяг і житло. Тож вимагати від уряду виконання саме цього конституційного положення, а вже потім вести мову про скасування пільг і привілеїв.

Однак більшість народних депутатів зійшлася на тому, що треба питання розділити. Ті із положень, які викликають сумніви, справді відправити на розгляд до Конституційного суду, а решту, а це понад 50 законопроектів, розглядати в сесійному залі за встановленою процедурою і скасовувати чи не скасовувати ті чи інші пільги. Щоб уникнути накладення вето Президента на закони, які будуть ухвалені з цього приводу Верховною Радою, вирішили, що Президент повинен запропонувати Кабінетові міністрів узгодити подані законопроекти з положеннями Щорічного послання глави держави Верховній Раді. Це сказано у постанові, яку прийнято за основу, з тим, щоб під час розгляду вже конкретних змін і доповнень до того чи іншого закону можна було б доповнити перелік положень, які доцільно винести на розгляд Конституційного суду. Після цього парламент приступив до розгляду доцільності чи недоцільності скасування або обмеження конкретних пільг.

Верховна Рада внесла доповнення до своєї постанови про перевірку правомірності надання і використання коштів на реконструкції столичного Палацу «Україна» і дозволила тимчасовій депутатській комісії перевірити з цього приводу діяльність не лише Міністерства культури, а й інших державних відомств.

Анатолій БЕНЬ.

***

На денному засіданні продовжували обговорення проекту закону України про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України стосовно формування бюджету та висновку щодо відповідності зазначеного проекту вимогам Конституції України.

Якщо говорити простіше, то йшлося про долю пільг працівникам міліції, органів прокуратури, інвалідам війни, постраждалим від аварії на ЧАЕС та ін.

Більшість пропозицій Кабінету міністрів про скасування пільг цим та іншим категоріям населення, які раніше їх мали, під час голосування підтримки не отримали.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У постійних комітетах Верховної Ради України

Відсутність державної політики в галузі культури – теж політика

Голова Комітету з питань культури і духовності Михайло Косів провів прес-конференцію на тему «Бюджет і культура».

«Про яку концепцію розвитку культури в нашій державі можна говорити, — зауважив відразу М. Косів, — якщо бюджетом передбачено надання для Міністерства культури і мистецтв на цю важливу галузь лише трохи більш як 180 мільйонів гривень. Фінансову підтримку одержать тільки окремі заклади культури».

До речі, принцип добору «щасливчиків» невідомий. Наприклад, надали кошти для Парламентської національної бібліотеки, і в той же час уряд обминув увагою Центральну наукову бібліотеку НАН України ім. В. Вернадського. Національна філармонія одержить коштів майже вдвічі більше, ніж провідний Національний театр ім. І. Франка (може, тому, що нинішній міністр культури Д. Остапенко — колишній керівник філармонії?).

У всьому світі держава фінансово підтримує культуру, чим визначає пріоритетні напрями духовного розвитку суспільства. Наприклад, створюють програму підтримки національного театру чи книговидавництва, і на це відповідно надають кошти.

Якщо аналізувати кроки, здійснювані господарями урядового й президентського Олімпу, то складається враження, що у «батьків нації» найперше болить голова за успіхи заїжджих гастролерів, яким створюються всі умови для творчого й фінансового успіху. Цей режим особливого сприяння гарантує щедрий касовий ужинок практично будь-якого гостя з навколомосковських просторів.

Як відомо, досі в Україні немає довготривалої і великомасштабної програми розвитку культури. Отже, немає, й економічного її обгрунтування. Разом з тим в нашій державі реалізуються десятки програм, спрямованість яких залежить від політичних симпатій і суб'єктивних смаків їхніх ініціаторів.

Отож українська культура й надалі залишається заручницею політичної боротьби.

Як повідомив присутнім М. Косів, парламентський Комітет з питань культури і духовності рекомендував не приймати запропонований проект бюджету України на 1997 рік.

Віталій АБЛІЦОВ.

Уклін ветеранам

Фотохроніка: 1943-й.

● Одеса

Напередодні 52-ї річниці Перемоги над фашизмом у багатьох їдальнях, кав'ярнях, барах Одеси накрито окремі столики для ветеранів війни, де вони можуть смачно пообідати, посидіти за самоваром, згадати героїчне минуле. Про це подбали трудові колективи, профспілкові та інші громадські організації, комітети самоврядування мікрорайонів, підприємці й бізнесмени. А центр соціальної допомоги міськвиконкому цими днями надає матеріальну поміч інвалідам та ветеранам, сім'ям загиблих воїнів — на це виділено 200 тисяч гривень. Ще на 123 тисячі гривень міське управління охорони здоров'я закуповує для інвалідів слухові апарати, ліки. У місцях, де точилися запеклі бої за визволення Одеси, навколо польових кухонь збираються учасники війни й молоді військовослужбовці, аби разом скуштувати солдатської каші, погомоніти про минуле і сучасне, поспівати пісень.

● Запоріжжя

Медикаментозне лікування, фізіотерапевтичні процедури, послуги інгаляторного кабінету плюс висококалорійне харчування, змістовне дозвілля мають ветерани Великої Вітчизняної, які днями заїхали до геріатричного пансіонату, що в Шевченківському районі Запоріжжя. Завдяки старанням міських властей, протягом квітня—травня тут оздоровлюються 112 учасників війни.

А ось із автозаводським санаторієм-профілакторієм «Дніпровські хвилі» управління соціального захисту міськвиконкому уклало договір на щомісячне оздоровлення 50 ветеранів війни та праці. Перший заїзд відбувся в квітні. Ветерани задоволені умовами та обслуговуванням.

Перед Великоднем міська служба соціальної допомоги розвезла ветеранам війни, інвалідам та престарілим 800 добротних продуктових наборів. Подбали про фронтовиків в усіх районах міста та області.

● Вінниця

Міськвиконком визначив перелік перукарень, у яких ветеранів війни напередодні свята обслуговуватимуть безкоштовно. Нині у місті над Бугом налічується 6,5 тисячі учасників бойових дій. Інваліди війни отримають набори продуктів із неодмінним атрибутом військового пайка — пляшкою горілки. Їх вручить мер міста Дмитро Дворкіс у Будинку офіцерів. Процедура вручення, як пояснили у раді ветеранів, розтягнеться на три дні.

● Сімферополь

У Київському райвиконкомі Сімферополя відбувся традиційний збір представників усіх рад ветеранів війни, праці і Збройних сил. Військовий комісар Криму генерал-майор Олександр Волков, представники постійних комісій парламенту автономії та соціального фонду, вітаючи дорогих гостей зі святом Перемоги, доповіли про те, що пільги, призначені фронтовикам, відмінено не буде, а пенсії за квітень виплачено сповна у всіх містах і районах півострова.

● Білозерка

Центри соціального захисту населення, створені в кожному населеному пункті Білозерського району, що на Херсонщині, реалізують програму до Дня Перемоги. Станіславська сільрада, наприклад, видала ветеранам і вдовам загиблих продуктові набори вартістю від 50 до 100 гривень. Мобілізовано кошти численних спонсорів —таких, як аудиторська фірма «Пріоритет», фермерське господарство «Валентина» та інші.

У селі Кізомис місцевий рибалка Олександр Вершина, крім риби, виділив понад 1000 гривень для учасників війни, інвалідів і пенсіонерів.

У дні святкування Перемоги скрізь відбуваються традиційні зустрічі, які в районі називають «Солдатська каша». Районна держадміністрація припасла спеціальні кошти, подарунки для ветеранів.

Досвід білозерців широко підхоплено на Херсонщині, зокрема у Цюрупинському районі, де мешкає 8 тисяч ветеранів, інвалідів.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Двічі відважний, двічі переможець. А так гірко на душі...

***Чому?** Можливо, хтось, прочитавши ці рядки, відразу відповість на запитання. А я після кількагодинної бесіди з Солдатом другої світової війни не змогла знайти відповіді на те пекуче «чому?»...*

Але спочатку про роздуми, що їх надіслав Солдат до редакції «Голосу України».

«Вашу газету передплачую, читаю кілька років. Я не депутат, не заслужений, без звань і титулів, проста людина, колишній солдат...

Наближається 52-а річниця Перемоги над фашистською Німеччиною і знову, як звичайно, пошумимо, братці, пошумимо і забудемо про солдат-фронтовиків, котрі перемогли у тій страшній війні.

Що мене і моїх побратимів найбільше зараз ображає? Принизливе становище, в якому живемо. Цинізм молоді. Дії властей, котрі підстригли під один гребінець зранених фронтовиків і тих, хто й не нюхав пороху.

Я пройшов війну з початку й до кінця. Двічі поранений, двічі контужений. Першу медаль «За відвагу» заслужив у 16 років у партизанах, другу — на фронті, дві медалі «За перемогу...» над Німеччиною та Японією одержав теж недарма. Отож, образно кажучи, двічі відважний і двічі переможець. Але чому так гірко на душі?

Мені вже 74. Маю 55 років трудового стажу. Одержую пенсію 74 гривні, з яких 25 іде на квартплату, а решту 49 потрібно розділити на 30 днів. Виходить 1 грн. 64 коп. На харчування, одежу, взуття, на ліки. І резерв на похорон... Це все, що має «двічі відважний і двічі переможець». Сусід, підполковник внутрішніх військ, на фронті не був, охороняв полонених, має пенсію 245 грн., йому двічі вже підвищували її. А є офіцери, котрі одержують по 400 гривень і більше. Хіба це не показує молоді, як шанує держава патріотизм?

... Ніхто не забутий, ніщо не забуте? Забутий, та ще й як забутий, рядовий солдат! Боляче за себе, за своїх друзів. За Україну-державу...»

Ось такий лист Солдата другої світової... Коли я попросила його про зустріч, Володимир Сергійович Хвостенко щиро здивувався: «Я ні про що не клопочу, не прошу, — казав, — просто написав до редакції, як думалося. А зустрітися сьогодні не можу... Незручно й казати, але через кожні півгодини мені доводиться виносити з горища воду. Живемо ми з дружиною на дев'ятому поверсі і по черзі «сторожуємо» дощ...

Наступного дня трохи випогодилося і в «сторожуванні» настала перерва. Володимир Сергійович з Анастасією Федорівною поралися біля розмоклих стін і шпалер. «Сьомий рік наш ЖБК налагоджується відремонтувати дах, але його обіцянки — як сьогоднішній дощ, пошумить-пошумить та й стихне, — бідкалася Анастасія Федорівна. — Ми вже за свої кошти смолили те решето, але толку від цього мало...»

Володимир Сергійович попросив дружину «не забивати кореспонденту своїми клопотами голову», і ми пройшли у «ветеранський» кабінет — невелику, скромно обставлену кімнату, з якої нам легко було повернутись у травень сорок п'ятого.

— Ще 10—12 травня під Златою Прагою то тут то там спалахували сутички, — пригадував Солдат, — а коли з фашистами було покінчено остаточно, ешелони молодих переможців відправили на Москву. Звідти —через Урал — на Схід. Ми були молоді, радість Перемоги п'янила наші душі і ніхто з нас навіть здогадуватися не міг, що для багатьох зворотного шляху вже не буде.

... Дев'ятсот кілометрів у 55-градусну спеку пройшов наш Забайкальський фронт пустелею Гобі. Від безводдя й голоду загинуло багато людей. Траплялися випадки самогубства. Навіть офіцери не витримували тієї монгольської Голгофи і кидалися під гусениці танків. Через 15 днів, перетнувши хребти Малого і Великого Хінгану, ми вступили до Китаю... Це була цілковита несподіванка для противника. Японія була приречена...

У вересні 1945 року артилериста Володимира Хвостенка за мужність при виявленні і знешкодженні японської засідки нагороджено орденом «Червоної зірки».

— ... За вдачею я людина прискіплива, дисциплінована, акуратна, — розповідав далі Володимир Сергійович, —тому у мирному житті обрав фах бухгалтера. А якщо додати до цього, що завжди і скрізь відстоював справедливість і правду, — то ви зрозумієте, що був я для багатьох дуже незручним працівником.

Володимира Сергійовича, однак, високо цінували як фахівця, порядну людину і доручали відповідальні перевірки, ревізії, іншу контрольну роботу.

— Я все життя чекав закінчення того неправедного режиму, — ділився пережитим старий Солдат, — мене безліч раз переконували вступити до комуністичної партії, але я не міг піти проти власної совісті, котра протестувала проти свавілля і фальші. На 70-річний ювілей Брежнєва я написав таку собі саркастичну оду новоявленому вождеві, читав найближчим друзям, і вони підтримували мене. На кухні, звичайно. Щоправда, рідний брат Василь, а він був партійцем, ледве не знепритомнів, почувши «крамолу»... А я собі казав: той, хто пройшов дві війни і пустелю Гобі, — чого йому ще боятися? І не боявся нікого й ніколи... Хіба ось цього затяжного дощу, що капає за комір...

Коли до кімнати увійшла Анастасія Федорівна і принесла у целофановому пакеті бойові нагороди Солдата (бо він, казала, ніколи не покаже і надівати їх не хоче!), Володимир Сергійович махнув рукою: «Для чого? То вже історія, хай лежать собі спокійно... Надію тоді, коли 9 Травня не буде більше показухою, а стане Днем пам'яті».

... Я попрощалася з старим Солдатом. Йшла крізь холодний дощ і думала, скільки нам доведеться йти до неї, до Істини — як ішов Солдат до Перемоги через пустелю Гобі...

Черкаська область.

Володимир КРАВЕЦЬ, журналіст

Ім'я на борту

***Багато** суден Піонерської бази океанічного риболовецького флоту Калінінградської області носять імена воїнів-героїв, які загинули в боях Великої Вітчизняної війни. Ім'я Героя Радянського Союзу гвардії майора Степана Козака з Вінниччини написано на борту СРТМ-8044.*

Ось що розповів мені співробітник воєнного відділу Калінінградського історико-художнього музею Анатолій Петрикін, також учасник боїв у Східній Пруссії.

... Весною 1945 року 358-а стрілецька дивізія 39-ї армії прорвала оборону противника на захід від Кенігсбергу (нині Калінінград). На вістрі удару був батальйон під командуванням заступника командира 1191-го стрілецького полку Степана Козака. Не раз піднімав він в атаку бійців, щоб захопити висоту, що стояла на шляху до міста, — селище Рогенен (тепер Дубровка Зеленоградського району), але їм доводилося знову під шквальним вогнем противника притискуватися до землі. Нарешті сміливцям вдалося ввірватися до траншей противника і в рукопашній сутичці вибити його звідти.

Але фашисти не змирилися з втратою важливого стратегічного пункту. Перегрупували сили і розпочали шалені контратаки. Дедалі менше залишалося в строю наших солдатів. Загинув командир полку, у складі якого був батальйон. Двічі поранено гвардії майора Козака. Але він не залишає поле бою. Коли поряд з ним було вбито кулеметника, він, зібравши останні сили, кинувся до кулемета й почав упритул розстрілювати фашистів, які вже бігли траншеєю...

Вистоявши в тому жорстокому бою, батальйон багато в чому забезпечив успішне просування всієї армії. Степана Козака було удостоєно звання Героя Радянського Союзу. Але нагорода не застала воїна в живих. Той бій за висоту був його останній.

Свято шанують трудівники Балтики пам'ять про чудового сина України. В салоні траулера, що носить його ім'я, створено музей. Тут зібрано листи, фотографії та інші документи, які розповідають про життя героя.

Піонерськ (Росія).

Фотохроніка: 1945-й.

У номер

Нагороди врешті знайшли фронтовиків

Відразу 28 бойових нагород вручено напередодні 52-ї річниці Перемоги мешканцям Олександрії і району. Це медалі «За відвагу» і «За бойові заслуги». Щоправда, не всі їх дочекалися. Якщо «За бойові заслуги» вручили особисто Андрію Овечку з села Куколівки, Василю Деревцю з селища Димитрового, Василю Макаренку із Войнівки та Івану Єфіменку з Пролетарського, то нагороду Івана Грицайова з Попельнастого вручили синові. А «За відвагу», яку заслужив Василь Грайченко із Куколівки, — його рідним. Більш як півстоліття чекали нагороди фронтовиків і знайшли їх завдяки зусиллям працівників Олександрійського об'єднання міськрайвійськкомату.

Врожай-97

Польові командири чекають біля моря погоди і кредитів

(Початок на 1-й стор.).

А от у Криму з «хліборобською погодою» сутужно. Небачені понад десять років рясні дощі з весняними грозами сповільнили на півострові темпи весняного засіву. Надто багато таких ланів, що перетворилися на справжні озера. Аграрники змушені чекати.

Нинішнього року земелька автономії більше, ніж торік, підгодована гербіцидами (їх внесли вже на 170 тисяч гектарів). Та загалом за матінкою-годувальницею тут стали доглядати значно гірше. Тож і не дивно, що майже з 40 центнерів урожайності хлібних ланів з гектара у 70-ті роки Крим скотився у 1996-му до 20 центнерів. Хлібчик втрачається не лише через посухи, які зачастили на півострів. З сівозмін виведено аж 65 тисяч гектарів. Гуляє без плуга, бур'янить забута селянськими господарствами земля. А ті гектари, які, сподіваються трудівники, дадуть хлібний колос, упродовж останніх років систематично недогодовують. Вносять органіки у 6 разів, а мінеральних добрив аж у десять разів менше від потреби. І раді б хлібороби підживити поле, та не дають безгрошів'я, борги.

Держава, передавши землю в колективну і орендну власність, значно відійшла від проблем села. «Опіка» пожвавлюється лише під час збирання польових дивідендів, коли настає час закупівлі зерна. Фінансується АПК автономії надто бідно, а на сівбу рису коштів аграрники не отримали зовсім. Тож і виходить: головним рисосіючим господарствам Красноперекопського району вдалося впорати лише 250 гектарів чеків — у п'ять разів менше, ніж на аналогічний період торік. Лани чекають кредитів. А, як відомо, о цій порі один день рік годує.

Павло ГОНІПРОВСЬКИЙ, гвардії старшина у відставці

Поставмо пам'ятник війні

Лист тижня

Чим далі невблаганний час віддаляє нас від жахливих лихоліть Другої світової війни, тим більше вони обростають новими версіями, безпідставними спотвореннями подій та наївними легендами. Тому у цей світовий День Пам'яті хотів би закликати всіх наших співвітчизників: збудуймо пам'ятник війні! Ні, не з бронзи чи граніту, а з чистої правди.

Про те, що війна була кривавим побоїщем, переконувати нікого не треба. Тому романтичний ореол чи, м'яко кажучи, всякі перебільшення у даному разі недоречні. Мало того, аморальні. А тим часом без них не обходиться. Гірко і смішно було водночас, коли в одній із газет прочитав, як якийсь хоробрий сержант згадує навіть номери висот, що їх брав від Курська до Берліна. А фактично він і не міг знати цих номерів, бо вони були засекречені. Такі самі байки, як не прикро, інколи можна почути і про вояків УПА, що не йде на користь нікому. Тим паче, що рік у рік «зростає» кількість тих, які начебто «відважно» громили німецьких окупантів і тепер самовпевнено претендують на пільги.

Не тримаю зла на тих, чиї переконання не збігаються з моїми. Щиро хочеться сподіватися на адекватну позицію можливих опонентів. Бо така діалектика життя: не можуть усі думати однаково. Адже вже проходили урок «как один человек, весь советский народ». Що з того вийшло — всім нам відомо.

Війна для мене — це завжди болісні спогади, бо принесла непоправне горе у нашу сім'ю. Загинув батько. Мати і молодший брат проводжали мене на фронт, коли мені ледве виповнилося дев'ятнадцять літ. І тільки через два десятки років, після тривалих пошуків, ми нарешті зустрілися знову.

Власне, тому, що зазнав невимовного фізичного і душевного болю, досі не можу зрозуміти нелюда Сталіна. Це ж бо він наказав місця захоронення німецьких солдатів зрівняти із землею. Щоби й сліду не зосталось. Як на мене, то доцільно було залишити німецькі захоронення навіть з виховних міркувань. І навіть пам'ятники їм встановити. Скажімо, з таким написом: «Прийшли на нашу землю, вбивали, грабували і на віки в ній зостались».

А ось німці дбайливо доглядають захоронення радянських воїнів часів Другої світової війни. Приклад —Трептов-парк. Більше того, сьогодні навіть виплачують компенсацію тим особам, яких фашисти силоміць вивезли на роботи до Німеччини. Думаю, психологічно це їм дається нелегко. Але ж сприймають історію як цивілізована нація.

Згадав про це ще й тому, що донедавна на центральній вулиці Тернополя стояв обеліск Перемоги. Суворий, сірий, без прикрас. Напередодні 50-річчя Перемоги його розібрали. Та чи була така потреба? Адже у цьому пам'ятникові жила пам'ять і про тих тридцять тисяч жителів Тернополя, які не повернулися з фронтів Другої світової.

Дев'яте травня... Сьогодні його називають по-різному. І днем закінчення Другої світової війни, й утвердження нової окупації України, і днем Скорботи. А я цього весняного дня підніму чарку за Перемогу над фашизмом. Схилю свою сиву голову і згадаю всіх тих, хто назавжди залишився на війні. А тих, кому Бог дав щастя дожити до сьогодні, щиро привітаю із святом!

Тернопіль.

На знімку з сімейного альбому Павло Євгенович Гоніпровський з онукою Людою. Сьогодні вона — студентка Чернівецького університету ім. Ю. Федьковича.

Запитання тижня

Сергій ВЛАД, «Голос України»

АБО ПАН, АБО ПРОПАВ?

Схвалений на початку звітного тижня в цілому Закон «Про Кабінет міністрів України» посіяв серйозні сумніви в тому, що його підпише Президент.

Упам'ятку багатьом аналітикам була заява представника Президента України у Верховній Раді Романа Безсмертного стосовно несприйняття Леонідом Кучмою змісту цього законопроекту після третього читання. А суперечки довкола статті 14, яку охрестили мовною, справляли враження димової завіси, за якою розгорталася справжня битва за владу. Це нещодавно підтвердив і перший віце-прем'єр Василь Дурдинець, зауваживши, що парламент після третього читання законопроекту не врахував 55 поправок і зауваг Кабінету міністрів. Можна зрозуміти Прем'єра Павла Лазаренка, чиї зусилля в кадровій революції Кабміну раптом потрапили в законодавчі лещата. Кількість членів уряду не повинна перевищувати 25 чоловік. Серед обов'язкових членів — перший віце-прем'єр, три віце-прем'єри і п'ять міністрів — зовнішніх справ, фінансів, юстиції, оборони і внутрішніх справ. Решту міністрів призначає прем'єр, якого, у свою чергу, призначає Верховна Рада за поданням Президента України. І будь-яка самодіяльність у процедурі відставок і призначень вищих керівників виконавчої влади виключається —глава держави, звільняючи з посади прем'єра, має вказати на причини свого рішення у відповідному указі.

Закон, на думку аналітиків, до такої міри радикальний, що здатен похитнути хисткий баланс гілок влади. Вже наступного дня на брифінгу в Києві Прем'єр-міністр запевнив, що подасть Президентові принципові зауваження до прийнятого закону. Урядовці-парламентарії міністерського рангу, як один, відмовилися коментувати законодавчий акт. Утім, про що вони міркували, легко здогадатися: що далі — пан чи пропав? Закон очевидно не гарантує роботи на передовій (в уряді) і одночасно роботи в тилу (у Верховній Раді). В разі, якщо упродовж 10 днів його таки підпише Леонід Кучма, на кого покладатися в майбутньому — на Прем'єра чи Президента? У період передвиборчої кампанії на такі запитання відповідати найважче навіть їм, керівникам держави.

Виставка тижня

Володимир ЧЕРКАС, «Голос України»

Слава України не вмре, не загине

— такий девіз тематичної виставки, що її відкрито до 52-річниці Перемоги в київському меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.». Відвідувачі матимуть змогу дізнатися про життєвий і бойовий шлях видатних полководців М. Кирпоноса, А. Єременка, К. Москаленка, І. Черняховського, тричі Героя Радянського Союзу І. Кожедуба, вожаків партизанського руху О. Федорова, С. Кавпака, багатьох інших славних воїнів —вихідців з України.

Уперше в експозиції представлено листи німецьким солдатам на фронт від їхніх рідних та знайомих. Вони також проклинають війну, розв'язану фашистами.

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Гірська квітка не боїться прохолоди

Фестиваль тижня

Фестиваль «Червона рута-97» наближається до свого завершення. Однак він став не лише незабутнім святом для тисяч харків'ян і фанатів сучасної молодіжної української естради з усіх куточків країни, а й приводом для серйозних роздумів щодо самої державної молодіжної політики. Про це інтерв'ю нашого кореспондента з директором фестивалю Тарасом МЕЛЬНИКОМ.

— Якщо говорити про творчу справу, то варто сказати, що «Червона рута» максимально наблизилася до європейських стандартів. Творча продукція сучасної української музики зуміла подолати застарілі стереотипи і вже не виглядає відсталою, а цілком такою, як, скажімо, в Лондоні чи в інших центрах нової музичної культури. Ще кілька років тому для проведення подібних молодіжних заходів ми змушені були звертатися до зарубіжних фірм, бо не мали ні свого технічного оснащення, ні відповідного творчого персоналу. Тепер усе робимо власними руками.

— Ще донедавна українські фестивалі в російськомовних регіонах зустрічали з прохолодою. Нинішня ж «Червона рута» проходить при повному аншлазі. У чому секрет успіху?

— Українська культура, коли її подавати якісно, пропонувати у тих формах і жанрах, які мають попит, особливо в молодого покоління, цілком може потіснити «чужий товар». Але от що важливо —знайти підхід до інтересів молоді, а не нав'язувати їм свої смаки. Сьогодні глядач, слухач, на щастя, має право вибору.

— Очевидно, що держава серед інших напрямів свого стратегічного розвитку повинна виробити й привабливу культурну політику, зорієнтовану передовсім на молоде покоління.

— Але її немає. Ніякої! Наші чиновники, схоже, або ще не доросли до такого розуміння речей, або їхні голови зайняті іншими, суто меркантильними інтересами. В цивілізованому світі молодіжна культура завдяки сильній підтримці вже давно стала могутньою індустрією. Ми не просимо ніяких бюджетних коштів. Нам потрібне лише розуміння.

А насамкінець хочу подякувати «Голосу України» за щиру підтримку фестивалю.

Харків.

Колегам з «Демократичної України» з нагоди виходу у світ 22000-го номера газети

Це й уявити важко: 22 тисячі разів вийшла у світ газета, яка нині зветься «Демократична Україна».

І чого тільки не було на її сторінках за сімдесят дев'ять років! І Врангеля громили, і комбіди підтримували, і куркуля розвінчували, і колгоспи зміцнювали, укрупняли й розукрупняли, і від неперспективних сіл відмовлялися, і потім колишні неперспективні піднімали на щит, і з фашистами боролися й перемагали, і Хрущова рідним батьком звали, а Брежнєва — «нашим дорогим» — усього було.

Усе, що було з народом нашим: велике і трагічне, щасливе і криваве, комічне і жахливе, — все є на сторінках цієї газети.

Те саме було й з долями журналістів. Багатьох забрали просто в редакції у 1937-му. І не повернулися вони.

Газетярі воювали на фронті, літали до партизанів, відбудовували зруйнований Київ, писали про людей достойних і таких, що не дуже, розвінчували клятий імперіалізм і кликали у світле майбутнє.

Одне слово, навряд чи хто зможе серйозно писати про Україну в XX столітті, не вивчивши сторінок цієї газети. А читачі-журналісти ще мають можливість і по-доброму заздрити майстерності і нинішніх, і зовсім наче недавніх журналістів «Радянської України» — «Демократичної України». Талановиті рядки Маркіяна Винокурова, Галини Ковтун, Ганни Строєвої і багатьох — багатьох інших не можуть не хвилювати. Тим більше, що й писали ці майстри про людину, про людські цінності, про вічне, а не скороминуще.

З двадцятидвохтисячним дитиною вас, шановні колеги!

Світла пам'ять усім, кого вже нема з вами і нами, але хто колись робив газету.

Доброго здоров'я і довгих років життя всім, хто зараз випускає у світ «Демократичну Україну». Прийміть нашу вдячність за кадри, якими ви поділилися з нами під час формування «Голосу України».

Бажаємо вам разом з нами відсвяткувати і 30-тисячний номер вашої славної газети!

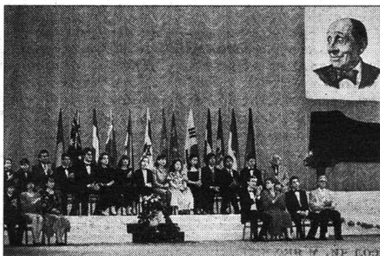
Колектив «Голосу України».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

Десять білих клавіш удачі

Лаври тижня

СВІДКИ та учасники 2-го Міжнародного конкурсу юних піаністів пам'яті Володимира Горовиця в унісон відзначали солідну організацію, високий виконавський рівень, потужне інформаційне забезпечення. Цього разу організатори — столична держадміністрація, Міністерство культури та мистецтв України, музичне училище імені Р. Глієра та Національна музакадемія імені П. Чайковського — намагалися провести змагання за тими світовими мірками, що їх вимагають заходи такого масштабу.

Морально конкурс підтримали Людмила Кучма, Хіллларі Клінтон, патріарх Філарет, архієпископ Антоніо Франко, Надзвичайний та Повноважний Посол України у Сполучених Штатах Юрій Щербак.

У понеділок було названо кращих. Із 84 музикантів (16 країн) фінішної стрічки дісталися 18 — з України, Японії, США, Росії, Китаю. Найбільшу кількість лідерів подарувала наша держава — 10 осіб.

Перші премії отримали: у віковій групі від 9 до 14 років — Ріса Хіноуе (Японія), від 14 до 19 років — Браян Валлік (США). У групі від 19 до 24 років першу сходинку п'єдесталу не посів ніхто. А друга дісталася нашому співвітчизникові В'ячеславу Зубкову.

На знімку: колективний портрет переможців.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ-Укрінформ).

Наталя ФІЛІПЧУК, Володимир ПРИТУЛА, «Голос України»

Розкинулось море широко... Моряки загоряють у порту

Конфлікт тижня

Приказка, що морякові на суші сниться море, а в морі — суша, до цієї історії не пасує. Бо вже півроку російський теплохід «Геолог Ферсман», що належить державному підприємству РФ «Полярна морська геологорозвідувальна експедиція» і зафрахтований санкт-петербурзькою фірмою «Екватор-1», обростає водоростями в Ялтинському морському торговельному порту (ЯМТП). Запас провіанту вичерпується, моряки через відсутність зарплати втікають, протягом цього часу, як запевняє капітан теплохода Георгій Сазонов, померло два члени екіпажу... А причина простою —найбанальніша. Судно — боржник порту.

Як повідомив начальник ЯМТП Євген Лихачов, сплачувати портові збори за перебування російського теплохода в Ялтинському порту та надані йому послуги припинили ще торік у серпні. Кількаразово капітан Ялтинського порту Анатолій Шапкін на підставі 91 статті Кодексу торговельного мореплавання України відмовляв судну у праві покинути порт, аж поки не буде сплачено борг. За його словами, таке рішення — цілком законне, оскільки «Геолог Ферсман» винен ЯМТП понад 275 тисяч гривень, а українське й міжнародне законодавства дозволяють застосовувати такі санкції до боржників. Тим паче, як підтвердили в компетентних органах, екіпаж російського теплохода мав намір перевести судно до Новоросійська (Росія).

Проте російська сторона із цим рішенням не погодилася. Замість того, щоб сплатити борг, заявила, що має свої фінансові претензії до... порту, і звернулася із позовом до Ялтинського міського суду, вимагаючи визнати дії адміністрації порту нечинними.

Мабуть, не варто відтворювати всю хронологію подій: скільки разів цю справу розглядали в суді, скільки нот було послано консульством Росії в Одесі та Посольством РФ в Україні. Слід лише зазначити: Ялтинський міський суд щоразу доходив висновку, що дії адміністрації порту справді нечинні (мотивуючи таке рішення передовсім тим, що сума боргу — менш як 1 відсоток від вартості судна), а адміністрація порту щоразу не погоджувалася з рішенням суду і подавала касаційні скарги до Верховного суду Криму, оскільки, згідно з вищезгаданим кодексом, «право суду... не обмежує прав капітана і начальника морського порту на затримання суден у порядку, передбаченому статтями 80-82 і 91 цього кодексу».

І наслідок: роботу донедавна рентабельного порту нині паралізовано, бо постановою голови Ялтинського суду Валерія Руденка за невиконання рішень суду на банківський рахунок порту накладено арешт. А простій «Геолога Ферсмана», за словами завідувача консульським відділом посольства Росії в Україні Олександра Іванова, завдав російській стороні збитків на 470 тисяч доларів. І нині вже колишній боржник вимагає відшкодування своїх втрат.

Той самий Олександр Іванов сказав (у зв'язку із ситуацією, що склалося, в посольстві РФ в Україні було проведено прес-конференцію), що нині Росія вже готова розв'язувати це питання на найвищому рівні. Він пояснив: уже відбулася зустріч (характер її не розкрито) з «дуже високопоставленою» особою. А що найближчим часом плановано візит спочатку Прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна, а потім і Президента Бориса Єльцина до України, то спроби зробити це питання предметом переговорів перших осіб держав небезпечні. Ми вже були свідками, коли саме через такі незначні непорозуміння відкладалися візити, зокрема, російських лідерів.

Чим ця історія закінчиться — передбачити дуже просто. Україна більше зацікавлена у хороших відносинах із Росією, ніж у впровадженні ринкових принципів між окремо взятими об'єктами у двох державах.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Короткі ночі з космічною гостею

Комета Хейла — Боппа віддаляється від Землі, а банк даних про неї наближає вчених до таємниць

Відкрита астрономами Хейлом та Боппом комета завершує свій «візит» до нашої планети. 23 березня вона пройшла найближчу точку до Землі, а 1 квітня перетнула перигелій — найближчу точку до Сонця. До кінця травня мандрівниця зникне з Північної Півкулі, перейде у Південну, і ми не зможемо спостерігати за нею.

—Ми спали по дві-три години на добу, — розповідає головний науковий співробітник астрономічної обсерваторії Київського університету Клим Чурюмов. —Та й сьогодні продовжуємо спостереження.

А що ж повідала у своєму німому інтерв'ю небесна захожа?

«Візит» відбувся, власне, за передбачуваним сценарієм. Як наперед обчислили астрономи, ядро комети виявилося досить великим — 45 кілометрів у діаметрі. Це значно більше, аніж у Галлеї — комети «чорнобильського», 1986 року. Ядро обертається навколо своєї осі, період обертання — 11,5 години. Цікаво, що при цьому з нього б'ють струмені газу та пилу. Внаслідок поступального та обертального рухів ці струмені закручуються, утворюючи навколо комети спіральну оболонку. Власне, видно ніби вкладені одна в одну концентричні оболонки. Це досить рідкісне явище.

Нагадаємо, що у комети два хвости — блакитний і жовтий. Перший — плазмовий, його довжина сягає 70 мільйонів кілометрів, а в ці дні він може подовжитися. Численні знімки та візуальні спостереження засвідчують: хвіст часом відривається від ядра, а через 3-4 години з'являється новий. Другий сягає 40 мільйонів кілометрів. Порівнюючи синхронні спостереження, можна бачити у ньому прямолінійні структури у вигляді гігантських стовпів. Це наслідок одночасних викидів хмар пилу — під дією світлового тиску.

Особливі надії астрономи університету покладають на кавказькі ночі. На Північному Кавказі розташована обсерваторія з 6-метровим телескопом. Оренда його досить дорога, та у киян збереглися дружні стосунки з тутешніми колегами, і киянам виділили три ночі на побачення з космічною гостею.

—Найцінніше, що ми тут зробили, — каже Клим Чурюмов, — це близько ста спектральних знімків. Чи не вперше ми покрили спектрами всю голову комети. Відтепер можна розшифрувати її склад у будь-якій точці. Сподіваємося розгадати ряд таємниць.

Уже тепер видно: у складі комети є сірчаний та вуглекислий гази, виявлено випромінювання аміаку, метану. Заявили про себе й органічні речовини —формальдегід, молекули синильної кислоти... Багато хто зі спеціалістів вважає, що саме комети «посіяли» життя на Землі чи й на інших планетах.

Астрономи вважають також, що комети зберегли в собі первісну речовину, за якою можна розгадати створення Всесвіту. Але з нинішньої візитерки першоречовини, з усього, нам не мати. По-перше, вона завітає до Землі тепер через 2000 років. По-друге, за підрахунками звіздарів, 2 липня 3894 року вона зіткнеться з Юпітером, як це вже сталося не з однією кометою. Отож, надія — на комету Чурюмова — Герасименко, що прилітає до нас кожні 6,5 року. Японські спеціалісти збираються в 2003 році запустити автоматичні апарати, які можуть узяти матеріальне інтерв'ю...

Чи завдала комета якихось психологічних збурень? Люди споконвіку називали хвостатих мандрівниць провісницями лиха. Галлея в 1986 році додала: чорнобильська катастрофа, трагедія з «Челленджером», загибель «Нахімова»... Навколо комети Хейла — Боппа теж витав деякий острах. Певного поштовху в цьому додала трагедія в штаті Каліфорнія, де на одному із ранчо було виявлено 39 трупів молодих людей. Члени якоїсь релігійної секти отруїлися, щоб на кометі «транспортувати» свої душі на легендарний Сіріус. Власне, це не перша така трагедія. У листопаді 1978 року в Гайані виноградний сік з ціанистим калієм випили 912 сектантів... Але до чого тут комети, котрих, за словами геніального Кеплера, наче риб в океані?..

На знімку: комета Хейла — Боппа.

Уклін тижня

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Один День матері

У природи нема поганої пори року, але весна — це щось особливе. Недаремно у всі часи людство саме навесні відзначало найбільші свої свята. Одним з таких є День матері, що припадає на другу неділю травня, у нашому разі — на 11 число. Для українського календаря це нове свято. Але нове — добре забуте старе: в Західній Україні старанними Союзу українок, «Просвіти», «Пласту» та інших товариств цей день широко відзначали з 1929 року. Знадобилися відомого гатунку вольові рішення, щоби його ліквідувати, а на порожньому місці запровадити 8 Березня, яке, втім, у Західній Україні так і не прижилося.

Кому що гріє душу, але принаймні свято жінки-трудівниці й жінки-матері — то різні речі. Психологи помітили: наш світ потерпає від того, що надто захопився грою за «чоловічими» правилами. Тим часом є протилежна етична система — жіноча. Різницю між ними легко збагнути, проаналізувавши дитячі ігри хлопчиків і дівчаток. Перші діють в системі «лідер-аутсайдер», «домінування», «насилля», «раціо». Правдивий зразок чоловічої гри — війна. Домінують «чоловічі» правила й у політиці. Тим часом дівчачі «резинки» чи «класики» подають інший погляд на соціум: кожен учасник гри демонструє свою вправність, не зазіхаючи на самоцінність ближнього. Власне, ніхто серйозно не аналізував, що відбулося в суспільстві тоді, коли матріархат поступився місцем патріархату, який, може, й рухає колесо цивілізації, але перекреслює людину як таку.

Умовна жінка-трудівниця, з якою носилися революціонерки початку століття, діє за чоловічими законами. Жінка-мати — за жіночими. Тому ми й утікаємо від цього безглуздого й жорстокого світу —куди? Правильно, в сім'ю. І вже сам Бог велів подумати над цим 11 травня. День матері має свої правила: діти виконують усю домашню роботу, готують мамі подарунки, сповідаються їй у своїх дитячих гріхах. А дівчатка приймають перше причастя.

З'ява цього свята пов'язана з іменем американської дівчинки Анне Джервіс, яка втратила маму і вимріяла думку, що люди повинні мати день, коли вшановуватимуть і матір-неньку, й матір-землю, й Матір Божу. На її клопотання конгрес США 1914 року встановив нове державне свято — День матері. Після першої світової війни його перейняло чимало країн Європи. Час і нам. Хоча у нас воно колись було...

Так починається мамина вишня.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хрестини тижня

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

НА ОДИН ОКРУГ ДВА ГЕТЬМАНИ

Коли у подружжя Тетяни та Петра Гетьманів, працівників агрофірми з села Іваньки Маньківського району, народився третій син, вони нарекли його Вадимом.

Так у відомого фінансиста, народного депутата України Вадима Петровича Гетьмана з'явився на рідному окрузі тезко. Та ще й який — справжній козарлюга! Вага новонародженого хлопчика, повідомили в пологовому будинку, 5 кілограмів 125 грамів.

Відвідавши славну родину Гетьманів, В. П. Гетьман сердечно привітав її із сином-богатирем, подарував тезці чудову універсальну коляску і, на майбутнє, свою книгу «Як приймалася Конституція України» із теплим дарчим написом.

Черкаська область.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

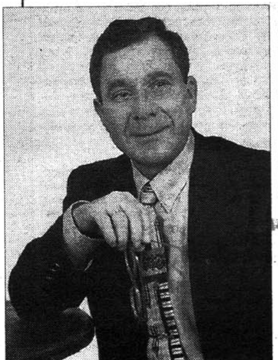
«Олена» хліб привезла

Те, чим займається вінницька торгово-виробнича фірма «Олена», на перший погляд, малопримітне. Підприємці, а їх 20 чоловік, взялися за надто клопітну справу: чотирма автомобілями завозять хліб у 10 сіл Вінницького району. Хліб, як кажуть, щойно з печі. А для села свіжий хліб та ще й щодня, погодьтеся, рідкість.

Втім, «Олену» полюбили за інше. Вона додумалася (мудра голова!) підвозити хліб до кожної хати. І насамперед людям літнього віку, інвалідам.

Вінницька область.

Хто не лише чекає...

Сергій Василишин — кандидат технічних наук. А починав майстром на заводі «Термопластавтомат». Був начальником цеху, головним інженером, директором заводу прес-наладки. Тепер голова акціонерного товариства «Хмельницький завод ковальсько-пресового устаткування «Пригма-прес».

—Сергію Опанасовичу, деякий час підприємство було в досить скрутному фінансовому становищі, тож яким чином вдалося піднятися з «колін»?

— Вижили, бо не розгубилися в умовах кризи, вчилися й шукали вихід. Переорієнтувалися на продукцію, яка має попит. На базі заводу створили 9 фірм, які вже отримують прибутки.

Завод від простих ливарних виробів перейшов до випуску складної верстатобудівної продукції. Спеціалізується на виробництві машин з перероблення дроту. Акціонерне товариство випускає надійні та високопродуктивні цвяхові, пружинонавивні, шайбонавивні, правильно-відрізні й сітково-в'язальні автомати, інше устаткування для виготовлення виробів за спеціальними розробками. Нині АТ — це передові технології, комп'ютерний дизайн і графіка, сучасне металорізальне устаткування. І, найважливіше, висококваліфіковані фахівці. Служба сервісу надає всі види послуг споживачеві — від налагодження приладів, навчання роботи з ними до всіх видів ремонту та забезпечення запасними деталями. Конструктори заводу готують нові автомати для виготовлення толевих цвяхів, колючого дроту.

— А чи варто було за гарантованого попиту на такий товар створювати цілий маркетинговий комплекс?

—Служба маркетингу досліджує й визначає саме ринки зарубіжних країн, дуже важливі для нас. Уже налагоджено зв'язки з Болгарією, Югославією, Румунією, Росією. У планах — співробітництво із Чехією, Туреччиною та Польщею, створення спільних підприємств з Югославією та Китаєм. На сьогодні, скажімо, з югославською фірмою «Вовех» організовано спільне підприємство з виготовлення товарів народного вжитку. Водночас, вважаємо, є сенс у посиленні митних зборів і введенні квоти на ті зарубіжні товари, що їх достатньо виробляють в Україні. У державі має діяти комплекс заходів з відтворення власного виробництва через кредити та замовлення. Чекаємо прийняття господарського кодексу України. Намагаємося зробити виробництво мобільним, спроможним швидко реагувати на запити споживачів, освоювати нову продукцію в малих серіях.

— Досвід співпраці з іноземними партнерами теж, мабуть, у чомусь допомогає?

— На мою думку, і нам би не завадило застосувати таку специфічну форму фінансування, як лізинг, котрий може стимулювати всі сфери діяльності в економіці країни. Виробник, отримавши гроші від лізингової компанії, поповнює держбюджет, сплачуючи податки, скорочує заборгованість по зарплаті, має засоби для відтворення та розширення виробництва.

Як правило, лізингові компанії є дочірніми підприємствами великих банків та інших фінансових організацій, які можуть інвестувати достатньо коштів, бути гарантом для всіх учасників лізингового договору.

Але нам лишається поки що єдине — сподіватися на розробки наших науковців та оптимістичні маркетингові прогнози. А також і на те, що законодавці та законотворці врешті-решт зрозуміють: лише розвиток вітчизняної промисловості є гарантом стабільної економіки й міцності держави.

Розмову вела Людмила ЛЮКОВА.

м. Хмельницький.

Микола КОСИЙ, «Голос України»

Айсберг на митниці

Десятки, сотні мільйонів доларів, а можливо, й значніші суми щорічно втрачає Україна на митницях

Харківська «митна справа», за словами обласного прокурора, є сьогодні однією із найгучніших в Україні. Як трапився провал — здали свої чи підвела безмірна нахабність —поки що не відомо. Розслідування в цій справі проводиться в режимі особливої секретності. Ні про яку зустріч із пресою слідчі не хочуть і слухати. Якщо слідчі доведуть свою справу до кінця, вважає начальник відділу нагляду за дотриманням законів про національну безпеку, митну справу, про державний кордон обласної прокуратури Василь Синчук, історія буде настільки цікавою, що ми матимемо нагоду спостерігати, як державні чиновники подають у відставку цілими ешелонами.

До цього ще далеко, проте деякі загальні деталі справи не можуть залишатися поза громадською увагою.

У нас не можуть красти лише ідіоти...

Восени минулого року через один із прикордонно-митних постів на території Харківської області пройшло 30 (тридцять!) величенних автофургонів, ущерть «набитих» дорогими імпортними телевізорами, відеомагнітофонами, іншою радіотехнікою та побутовими електротоварами. Весь вантаж був оформлений як такий, що призначався для проведення виставок. Відчуженню, тобто реалізації, товар не підлягав. А значить, згідно з законом, в державний бюджет не сплачувався ні митний, ні акцизний збір, ні податок на додану вартість. Усі документи чиновники митниці завірили печатками. Іноземний автокараван без пригод прослідував до вказаної адреси, розвантажив кілька сот тонн названих речей і знову ж таки з акуратно оформленими документами спокійно виїхав через східні ворота країни.

Протягом короткого часу телевізори та інші заокеанські «іграшки» безслідно розтанули на складах і в підвалах комерційних лавок. Фірми, на які вони надійшли і які начебто мали провести небачених масштабів виставки, припинили своє існування. Фірмачі зникли у невідомому напрямку. Про існування такого вантажу і його проходження через кордон — у митній документації ні слова. Чистий прибуток — не менше 60—70 відсотків від суми поставки у 6 мільйонів доларів — справно осів у зарубіжних банках на рахунках «підприємливих» людей. Тиждень-другий, думаю, вони відпочинуть, а потім знову почнуть будувати подібну піраміду. Тільки ідіот не буде займатися таким «бізнесом», який протягом якихось місяць-двох приносить мільйонні прибутки у ВКВ.

Безконтрольність породжує злочини

Офіційна точка зору обласної прокуратури на цей злочин виглядає приблизно так: не було б поганих митників —не було б і злочину. Можливо. Але як їм такими не бути, якщо для цього створені всі умови?

Як показав цей кримінальний випадок, сьогодні будь-який вантаж може формально пройти митний контроль і не залишити в архівах митниці жодних слідів свого існування. У цій справі, кажуть, один із затриманих митників раніше уже двічі притягувався до кримінальної відповідальності, але продовжував до останнього часу «успішно» виконувати обов'язки «охоронця» державних інтересів. Ніякого суттєвого, чисто технічного контролю за діями «рядових» митників не існує — ні з боку їхнього начальства, ні з боку інших державних органів.

Крім цього, якщо раніше чиновники виконавчих органів брали за те, що дозволяли зареєструвати фірму, то тепер, втративши таке право, «заробляють» на тому, що реєструють вмить будь-яку підприємницьку структуру. Хто її відкриває, що знаходиться за вказаною у документах адресах, чим вона буде займатися — нікого не цікавить. Був би «гонорар» хороший — і все гаразд.

Коли слідчі у всеозброєнні виїздили «брати» фірмачів за вказаними в установчих документах адресами, двері їм відчиняли заспані беззубі бабусі, які втямити не могли, чого хочуть від них ці розгнівані люди...

«Дірки» в законах

Нагадаю: кілька сот тонн контрабандного товару доставляли до Харкова автомобілі із зарубіжними номерами і з документами, в яких значилося, що вантаж призначений для виставки. Хто сидить за кермом, той знає: не встигнеш опинитися в іншій області, як усі її «даішники», здається, тільки й зайняті тим, що вивчають твої права і нишпорять у кузові твого легковика. Цих же чужинців, схоже, ніхто не зупиняв, або не міг зупинити. А якщо зупиняли, чому не постало питання: яка виставка може вмістити таку кількість товару?

«Проспали», — відмахнеться начальство державтоінспекції. Можна допустити, хоча служба господарів дороги полягає в іншому. Але 30 фургонів —не віз дров, у якомусь хліві не сховаєш. Чому виходить так, що армія прикордонників, дільничних оперів, різномастих інспекторів у погонах і без них майже щодня перевіряє, як там торгує на базарі баба Дуся, і зовсім не бачить розвантаження, складування, розвезення по «точках» багатьох сотень тонн лівого товару?

Слідча бригада УСБУ, правда, арештувала якусь частину цього контрабандного вантажу.

Сьогодні, розповідають «специ» чорного бізнесу, тільки дурні займаються контрабандою товару, який підлягає реєстрації. Автомобілі, наприклад. Справжні професіонали давно перейшли на радіотехніку, побутові електротовари, горілку, цигарки... «Дірок» у законах — не перелічити. «Їх пишуть, —стверджують контрабандисти, — мабуть, спеціально так, щоб зручніше було красти, брати хабарі скрізь, куди не поткнись». Отож дрібнотоварна контрабанда — справа чиста і казково вигідна.

Підраховано: тільки на одній цій афері злочинці «взули» державу на суму, якої б вистачило, щоб видати зарплату усім працівникам бюджетної сфери величезної Харківської області.

Хто переможе на цей раз: закон чи знову гроші?

У те, що ця кримінальна справа не буде розвалена, із «чорноробочих» сищиків мало хто вірить. Кажуть, коли арештовували одного із причетних до неї митників, він настільки був упевнений у собі, що радив оперативникам припинити... жарти. Втім, тим, хто хоче довести, що у країні ще є закон, теж не до сміху. З одного боку — розбита друкарська машинка, мізерна зарплата, яку ще й не платять, а з іншого — мільйони «баксів». На одному боці фронту — закон, на іншому —мафія. Не міфічна, а цілком реальна, доторкнутися можна.

Хто кого? Питання не риторичне.

Харків.

Спонсор лотереї «ГУ-97»

У велета розмах великий

Емблему Ужгородського виробничо-торгового підприємства «Турбогаз» — палаючий смолоскип — було створено в ті часи, коли цей індустріальний велет і справді пломенів незгасним полум'ям, адже працював на найбільш платоспроможну галузь колишнього Союзу — газову. Завод залишив свої «автографи» в Сибіру й Закавказзі, Середній Азії й на Каспії, Чукотці та в Якутії. Фактично всі тогочасні газові магістралі не обходилися без його продукції. На превеликий подив, не згас той смолоскип і нині — під рбучкими вітрами ринкової стихії.

— Як вам це вдалося? — запитую директора «Турбогазу» Василя СЕНТИПАЛА:

— Частково врятувало те, що наше підприємство є монополістом на важливих енергетичних теренах і ми постійно мали пакети замовлень. Практично не зогртала з нами зв'язків Росія.

Допомогло запобігти розвалу й те, що не поспішали прискорювати приватизацію підприємства. Маючи державне прикриття, завод-велет зумів утриматися на плаву й вижити. Невдовзі все-таки змінимо форму власності. Але то вже нас не лякає, бо знаємо, у який спосіб це треба робити.

— Яку модель роздержавлення візьмете за основу?

— Багато повчального почерпнули для себе з досвіду приватизації промислових підприємств Словаччини. Кращі набутки сусідів намагатимемося використати у себе.

Після роздержавлення завод стане акціонерним товариством відкритого типу. Наш порятунок — у залученні до роздержавлення якомога більшого числа акціонерів.

— Якими стануть після приватизації ваші стосунки зі спорідненими підприємствами галузі?

— Нещодавно, порадившись, ми вирішили створити корпорацію газових підприємств України, до якої увійдуть Дрогобицький, Охтирський машинобудівні заводи, наш «Турбогаз» та ін.

— Але це знову колективний хомут...

— Корпорація — добровільне об'єднання, яке нікому не зв'язує рук. Кооперуємося ми, щоб підшуковувати один одному вигідні пакети замовлень, зосереджувати зусилля на виконанні великомасштабних проектів.

— Чи зможете цього року завантажити повноцінною роботою свої виробничі потужності?

— Замовлень у нас чимало. Зокрема, працюємо над виготовленням обладнання для очисних споруд міста Миколаєва. Російська корпорація «Енергія» замовила велику партію обладнання для газових промислів Інгушетії та Чечні. Невдовзі з ініціативи Укргазпрому візьмемо участь у реконструкції двох потужних газокомпресорних станцій, зокрема на території Закарпаття. Крім того, ми спроможні виготовити будь-які запасні частини, вузли чи агрегати до імпортного газорозподільного обладнання.

Для сільської місцевості ми налагодили випуск дешевих обігрівальних агрегатів. Виготовляємо також інструмент для автолюбителів, гаражі.

— Чи очікуються новинки у вашому асортименті?

— Хоч сьогодні готові розпочати випуск водонапірних башт та супутнього обладнання для них. Цієї продукції з нетерпінням чекають господарники степової зони України, де сутужно з водопостачанням. Якщо Кабмін профінансує наш задум, ми швидко запустимо в серійне виробництво цю новинку.

— Раніше «Турбогаз» славився своєю соціальною сферою. А як тепер?

— Ми збудували для своїх трудівників багато житла. Робітник чи інженер одержував квартиру буквально через півтора-два роки. Але тепер не можемо утримувати відомчі будинки на своєму балансі, тому передали їх у відання міськради. Щоправда, будівництва не маємо наміру припиняти. У нас є досить потужна будівельна дільниця з відповідними допоміжними цехами. Отож, завод постарається забезпечити матеріалами всіх, хто бажає звести власний котедж.

Підприємство утримує на балансі чудову базу відпочинку, де за пільговими путівками може поправити своє здоров'я кожен наш трудівник. Маємо й відгодівельний пункт на 550 голів худоби, що дозволяє забезпечувати м'ясом власний ковбасний цех, а також виробничників.

Отже, турбота про людину для нас — це не декларація, а повсякденний обов'язок.

Василь БАБУХ.

Ужгород.

Лідія ІВАНЕНЕНКО, журналіст

Ювілей майбутнього століття

У 2014 році Україна і світова громадськість відзначатимуть 200-річчя з дня народження Тараса Шевченка. На батьківщині великого Кобзаря вже нині розпочалася підготовка до знаменної дати. Обласна державна адміністрація, постійний обласний шевченківський комітет, місцеві осередки Товариства охорони пам'яток історії і культури та спілки краєзнавців обговорили план ювілейних заходів і пропозиції до проекту національної програми підготовки вшанування сина українського народу. Запропоновано, зокрема, створити постійно діючий національний Шевченківський комітет, звернутися до ЮНЕСКО з проханням оголосити 2014 рік Міжнародним роком Тараса Шевченка.

Черкаська область.

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Крим — півострів скарбів, злодії знають це давно

НЕЧУВАНОГО розмаху набуло в Криму розкрадання археологічних коштовностей. Майже безкарно орудують професійні злодії, вигрібаючи з півострова, ніби зі старовинної скрині, історичні пам'ятки багатьох народів і племен.

Директор Кримської філії Інституту археології НАН України Віктор Миц переконаний, що протягом року за кордон вивозиться раритетів щонайменше на 60 млн. доларів.

Реальні масштаби втрат безцінного, очевидно, набагато більші.

Ті, хто спеціалізується на історичній контрабанді, добре знає, що нелегальна торгівля унікальними старожитностями не менш прибуткова, ніж наркобізнес. Тому, завдяки «старанням» професіоналів, повняться антикварні магазини й салони, найпрестижніші аукціони і приватні колекції. Дійшло до того, що вже навіть видаються буклети «знайденого» в Криму.

Те, що вилучає митниця, крапля в морі. Коштовності вивозяться тихо, непомітно. Якщо повідомлення про «подвиги» кримінальних антикварів у музеях і церквах вже стали рядовою хронікою, то ми майже нічого не знаємо про зниклі національні скарби, нишком вириті з археологічних заповідників.

Ось стислий виклад останнього з кількох десятків цьогорічних актів, підписаний начальником Керченської регіональної інспекції Держкомітету з охорони й використання пам'яток історії та культури Віктором Зіньком і керівником Боспорського археологічного охоронного центру Леонідом Пономарьовим. Проінспектувавши стан античного могильника на горі Хроні біля села Глазовка Ленінського району, вони виявили більше тисячі грабіжницьких шурфів і ям, здійснених навіть із застосуванням техніки. Зруйновано і пограбовано понад 120 могил і два склепи. У відвалах знайдено численні фрагменти людських кісток, античних керамічних виробів, амфор, червоноглиняного і чорнолакового посуду, датованих першою половиною 4 століття до нашої ери.

Що знайшли тут кримінальні копачі, відомо тільки їм. Інспекторам, не маючи ні транспорту, ні зброї для захисту, залишається лише фіксувати масштабні руйнації. А Держкомітету по охороні й використанню пам'яток історії й культури автономії — направляти десятки папери про факти пограбування до місцевих органів міліції та Головного управління МВС України в Криму з вимогою вжити заходи...

А кількість псевдоархеологів зростає, бо більшає клієнтів, для яких вони копають.

Щодня держава має, крім фінансових і моральних збитків, ще й втрати наукові. Без вороття зникає невідновлювана інформація. Так знищують шари історії. Пам'ятки навіки зникають з наукового обігу.

Копати є що. На державному обліку в Криму, який знавці археології порівнюють з Єгиптом та Італією, понад 10 тисяч пам'яток історії та культури. Серед них всесвітньо відомі. Згадайте Херсонес, Пантикапей, Керкенітіду, Неаполь Скіфський, Солхат, печерні міста, яких лише між Сімферополем і Севастополем півтора десятка.

Доля більшості пам'яток півострова, на жаль, не настільки блискуча, як слава про них. Пограбування триває століттями. Досить сказати, що з часу захоплення півострова Російською імперією старожитності плавом пливли в особисті колекції та музеї обох північних столиць...

Нині до пам'яток півострова пожадливо тягнуться руки кримінальних археологів, поінформованих не гірше науковців, оснащених краще археологів, до того ж озброєних. Сьогодні вони активізувались, як ніколи. Наприклад, у Бахчисарайському районі пограбовано понад 90 відсотків могильників. Аналогічна ситуація на території Керченської міськради, де грабунки стали пошестю. Випадки викрадень зарясніли на території Алушти й околиць, Сімферопольського, Ленінського, Кіровського, Білогірського, Чорноморського районів. Факти свідчать, що нині практично не лишилось місця на півострові, де б не наслідили псевдоархеологи. Давно з'ясовано і те, що цінності Криму відкочовують на підпільні ринки Російської Федерації, а звідти —дальнього зарубіжжя.

А що ж Держкомітет автономії по охороні й використанню пам'яток історії та культури? Він може небагато. Адже 24 штатних працівники, з них 8 регіональних інспекторів — звичайні державні службовці з відповідною зарплатнею, озброєні лише знанням історії й археології. Нинішнього року цей колектив ентузіастів чиновники Криму додумалися скоротити аж на 6 чоловік...

Який же вихід? Насамперед — це об'єднання навколо Держкомітету у справі захисту коштовностей півострова всіх правоохоронних органів — СБУ, міліції, митниці, органів прокуратури. Останньої — теж обов'язково, бо навіть впіймані на місці кримінальних розкопок злочинці виходять сухими з води. За час існування Держкомітету автономії вдалось засудити лише одну групу копачів, пійманих, як кажуть, на гарячому.

Заважає спільним діям охоронців старожитностей і розділеність органів влади та правопорядку Криму і Севастополя. А події останніх років переконливо засвідчили — саме це місто стало центром грабіжницьких справ. Тут навіть легально (!) працює так звана «гірка» — ринок крадених коштовностей з послугою контрабанди в Росію. Про це знають усі, кому належить контролювати кримінальний світ, але «гірка» продовжує існувати. Чи це не доказ потреби об'єднання структур правоохоронних органів? Шкода від роздрібненості наявна.

Начальник інспекції Держкомітету автономії з охорони й використання пам'яток історії та культури В'ячеслав Зарубін вважає, що справа зрушиться з місця лише після прийняття загальноукраїнського закону про історико-культурну спадщину, який має вввібрати все найкраще з відповідних законів інших країн. Кримчани спрагло чекають його появи, бо охоронний закон, прийнятий в автономії, має силу лише регіонального. Хоча дещо вдається зробити вже зараз. Почала припиняти відтік археологічних цінностей нова інструкція, затверджена недавно Головним управлінням юстиції Криму Мін'юсту України. Нею, нарешті, відрегульовано консервацію місць розкопок та обов'язкову здачу знахідок у місцеві державні музеї-заповідники. Віднині всі археологічні експедиції, а їх щосезону буває на півострові щонайменше півсотні, підзвітні кримським колегам. Тепер фахівці автономії контролюють і російські експедиції, які донедавна вивозили все, що їм хотілось.

Кримська земля щедро віддає скарби поколінь, не цікавлячись, до кого вони потраплять. Археологи в Балаклаві знайшли святилище римського часу. Не менш цінними були розкопки на городищі Німфей, де знайдено велику кількість коштовних старожитностей. Всі вони задокументовані, науково опрацьовані, покладені на надійне зберігання.

Одні зберігають пам'ять поколінь, інші її нищать. Те, що належить людству, не повинно потрапити людям.

Сімферополь.

Василь БАБУХ, «Голос України»

Збирають гроші на храм

Спорудженням величного храму хоче зустріти 2000-ліття Різдва Христового релігійна громада Київського патріархату Чернівців. Міськвиконком виділив під забудову один з найкрасивіших майданів у новому житловому масиві обласного центру. Вирішила підтримати добру справу й обласна держадміністрація.

Буковинці почали збір коштів для новобудови. Автори проекту храму Різдва Христового прийняли рішення виготовити необхідну документацію за символічну ціну.

Чернівці.

Йосип Яницький:

«Ми просто грали і співали»

Бандура, як відомо, — музичний інструмент чисто український, такого немає в інших народів. Відомо також, що вона відігравала значну роль не тільки в музичному, а й у політичному житті українського народу. Не випадково козаки, які вже не могли орудувати шаблею, нерідко брали до рук бандуру, і вона ставала могутньою зброєю. Мандруючи від села до села, кобзарі співали думи та пісні, що запалювали тисячі людей, підносили народний дух, виховували в людях почуття гідності, додавали незламності перед найсильнішими нападниками.

У найважчі для України часи кобзарі, образно кажучи, були душею свого народу — співучою і гнівною, доброю і незборимою. Це добре розуміли ті, хто довгими століттями намагався зламати народну душу, насаджувати бездуховність, — тоді легше накинути на шию ярмо. Не випадково за сталінських часів новітні ординці та їхні поплічники-яничари обманом зібрали кобзарів України і підступно розстріляли легендарних сліпих співців...

Важка, як бачимо, але й славна дорога кобзаря. Тому стати ним було не так просто. Майбутній кобзар мав три роки вчитися в одного з визначних лицарів бандури, скласти досить вимогливі іспити перед козацтвом. Сходинки були досить круті, долав їх не кожний претендент. Скажімо, славетний Остап Вересай проходив «курси» у кількох кобзарів, трапилися вони йому надто суворі до свого мистецтва, і він так і не закінчив у них науку. Але Вересай сам по собі був надзвичайно талановитою людиною, він узяв од своїх учителів усе найкраще і, як відомо, став кобзарем, котрий увійшов в історію.

Сьогодні часи інші. Які ж нинішні кобзарі? Як стають бандуристами?

Мені пощастило — саме пощастило, а не трапилася нагода, —побувати на концерті, що його давала сім'я бандуристів Яницьких — Йосип Кузьмич, його дружина Марія Станіславна і їхні сини Роман і Тарас... Слово —їм.

Йосип Кузьмич:

— Репертуар у нас мистецько-історичний. Стараємося охопити всі жанри, та насамперед виконуємо твори на слова Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки. Це наші генії, їхні пророчі слова, на нашу думку, мають бути з нами щодня. Співаємо українські народні пісні, жартівливі, думи, балади. У нас багато пісень в обробці Миколи Лисенка, Якова Степового. Виступаю й окремо, охоче співаю думу з поеми «Невольник», «Реве та стогне Дніпр широкий», люблю романс Якова Степового на слова Іван Франка «Розвійтеся з вітром, листочки зів'ялі». Є у мене і власні твори. З дружиною співаємо дуетом, а всі разом — квартетом. Репертуар — від козацьких, стрілецьких до пісень Української повстанської армії. З великим задоволенням часто співаємо фінал з опери Миколи Лисенка «Наталка Полтавка» — «Де згода в сімействі». Пісня оптимістична, у ній близька нам філософія: буде згода між усіма — буде сильна і щаслива наша українська родина...

Марія Станіславна:

— Надаю перевагу типовій жіночій ліриці. Це, зокрема, пісні «Ой, мати, мати», «Ой, милий мій», жартівлива пісня «Очеретом качки гнала».

Роман:

— Люблю грати твори Баха в обробці мого професора Сергія Баштана.

Тарас:

— Окрім традиційних українських пісень, граю європейську класику. Бандура — чудовий інструмент, вона має широкі можливості.

Отакі теперішні бандуристи. А як ними все-таки стають?

Тарас:

— Змалку ми з Романом щодня чули красиві мелодії, задушевні і гнівні пісні. Барвисті звуки буквально сповнювали нас, природно входили у наше життя. Цього не можна було не полюбити, хоча про це тоді ми не задумувались...

Роман:

— Бандура стала сенсом нашого життя. Тому згодом стали ми навчатися в музичній школі, до речі, у нашої мами. А вечорами продовжували науку вдома з татом. Потім — музичне училище. Нині навчаємося в Національній музичній академії імені Чайковського.

Йосип Кузьмич:

— Ми нікого не силували до бандури, до музики, як це нерідко буває. Ми просто грали і співали... Нам, старшим, теж ніхто не наказував: будьте ось такими! Я, скажімо, над усе люблю свою державу, рідну мову, бандуру. Мене ніхто до цього не зобов'язував. Просто... батьки повинні добре знати головні цінності, жити ними, шанувати мову, культуру, історію свого народу. Щоб водили дітей на концерти народної творчості, в музеї, на виставки... І тоді не треба набридливих настанов. Саме оточення привчить людину до народної культури, відкриє глибину традицій. Духовне буде поєднуватися з матеріальним, і все те передаватиметься з покоління в покоління.

Записала Вікторія ЛИТВИН.

Київ.

На знімку: виступає сімейний квартет Яницьких.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ніна НЕЧИПОРЕНКО, журналіст

«При мені не один раз світ перевертався...»

НОВОСЕЛІВКУ на Дніпропетровщині знають. Село невелике, найголовніша у ньому «влада» — пошта у складі завідуючої Тамари Писаревої і листоноші Любові Малько. Зате розташоване між мальовничими лісами самарських заплав — справжня курортна зона. З усіх боків пансіонати та бази відпочинку, а тепер ще й дачі. Це дійсно благодатний куточок. Бо ось живе у Новоселівці Одарка Аврамівна Сіда, якій пішов сто четвертий рік від роду. Федора Степанівна Єфіменко, котрій щойно виповнилося рівно сто. Тетяна Мусіївна Щербина до пуття уже й не пам'ятає, скільки їй — може, сто, а може, менше або більше. А днями справляла іменини Оксана Степанівна Тараненко — жінці виповнилося 96. Також не мало. І усім ця бабуся казала, що їй на долю ображатися гріх.

А того тижня до хати Тараненків новоселівці добру стежку протоптали. Поштарка Люба Малько по кілька разів на день прибігала: телеграми, листи, вітання. І все Оксані Степанівні Тараненко на 96-й день народження. Подія!

Підходимо до хати і ми й бачимо на подвір'ї охайну, невисокого зросту бабусю. Її голубі очі і свіже з рум'янцем обличчя сонячного ранку аж сяяли радістю. Щебетали синички, голуби визбирували крихти, якими їх пригощала бабуся, на призьбі грівся проти сонця кіт і за причілком співав без перестанку півень. Угледівши нас, старенька посміхнулася і промовила:

— Який сьогодні ловкий день!

І ми, як заворожені, стояли і дивилися на птаство, що кружляло над нами, на чисту небесну синь, на лісок, що починався одразу за городами. Стало тихо і лагідно на душі. Бабуся запитала:

— А до кого це ви?

— Мабуть, до вас. Хоча й не певні. Бо потрібна нам Оксана Степанівна, якій виповнюється 96 років. А ви ж така бідова, червонощока і молода...

— Оксана Степанівна — то я, але чому я вас не знаю? Не може бути, щоб забула або не впізнала.

— Не трудіть пам'ять, Оксано Степанівно, ми справді не знайомі. Приїхали привітати і розпитати про життя-буття.

— Понятно. А я ж чую, що півень співає і співає —ось і гості. То заходьте ж до хати, чого тут стояти. Заходьте, а я зараз переодягнусь, бо ж невдобно...

За порогом вітали нас Микола Олексійович — син Оксани Степанівни з дружиною Катериною Олександрівною. Щирі, гостинні люди. У чистій високій світлиці затишно, тепло.

— Хочемо в Оксани Степанівни взяти автограф для наших читачів, — пояснюємо. — Мабуть, їй є що розповісти людям.

— Та розповісти є що, — озивається Микола Олексійович. — А ось щоб автограф — то не вийде. Неписьменна наша мама...

— Правда, що неграмотна, — продовжила з сусідньої кімнати Оксана Степанівна. — Чоловік мій, царство йому небесне, вчив-вчив мене. Читати й писати. Та щось не вийшло. Все ніколи було. Зате діти мої, онуки і правнуки — всі, як один, дуже вчені.

— І велика у вас сім'я?

— Дев'ятеро діток я народила. А лишилося зараз тільки четверо. Ось вік доживаю з Миколою та невісткою. І вони уже на пенсії, а все життя вчителювали. Микола —завучем у школі, Катя — директором. Найстарший, Онисим, у Павлограді — воював, інвалід і також вчителював. Дочка Галя — медсестра. Вона аж у Львові. Дочка Катя недалеко, у Новомосковську проживає. Хороші діти, ні про кого з них я лихого слова не чула. Маю дорослих вісім онуків. Всі інститути покінчали — вчителі. А один у Києві живе, дуже великий учений, каже, мовою займається. І правнуків дев'ятеро. Двох Оксанками, як і мене, назвали, є уже і праправнучка одна. Отакий рід! Шкода, що Олексій Савич мій не діждався внуків-правнуків. Вернувся з війни, пожив трохи і вмер.

— Як же вдалося Вам, Оксано Степанівно, отак виховати дітей?

— Я й не складу, як розказати. Ми з чоловіком увесь вік працювали. Спочатку на своїй землі, потім і в колгоспі — то діти з нами в роботі зростали. Від роботи весь розум. А якщо він від роботи, тоді умій жити своїм розумом. Чоловік мій так і наказував: що дітей треба берегти від усього недоброго, тільки не від роботи. А я наробилася на своєму віку. Чи в степ, чи в місто, чи до лісу — все пішки, бігом та бігом. Тепер ось гудуть і рученьки, і ніженьки. Але чекаю весни. Хочеться і садити, і цвіту ж діждатися. І врожай збирати, хоч і болить тілечко.

— Але ж Ви, півроку, гарні на вигляд — цур йому, щоб не наврочити. Та й веселу маєте вдачу. Що, на Ваш погляд, їсти, аби бути здоровим? Це зараз багатьох хвилює...

— Хвилюватися якраз і не треба. Як нервуєшся, однак же розумного нічого не придумаєш. Заспокоїшся —приходить розум. А їсти? Я завжди їла те, що було. Ну, тепер, слава Богу, можна їсти те, чого хочеться. А тіло вам підкаже, що йому хочеться. Ми раніше пундиків-мундиків не їли, бо їх не було. Може, й краще, що не було. Зате який добрий робили узвар із буряка! А напої з вишневих чи абрикосових гілочок, з трав. Груші та яблука, сушені у печі, як вона вичахає — то як цукерки.

— Дієта у Вас, виходить, була проста?

— Дієта? Ні, такого я не їла. А що воно таке?

— Та то є такі примхи...

— Примхи — то погано. Бо здоров'я не тільки від харчів залежить. Всі одну воду п'ють і їдять майже одне й те саме, але ж одне — здорове, а друге — хворе. І від характеру, від натури здоров'я. Не зліться, не сваріться. Ніколи не робіть і навіть не бажайте нікому зла. Для всіх знаходьте добре слово. Зі свого городу частуйте і старого, і малого — наша ж земля родить так, що на всіх вистачить і вам залишиться. А нужденному тим більше підсобіть, скривдженому поспівчувайте. І люди казатимуть вам спасибі, яке помагає краще, ніж ліки. І менше заздріть іншим та менше журіться. Ось були колядки. Як гарно люди співали, веселилися. Приходили й до нас дівчата, так і я з ними ще поспівала. Ні, треба по-доброму жити!

— Золоті слова, Оксано Степанівно. Ми їх надрукуємо в газеті — тисячі людей будуть читати.

— Та це мені аж страшно. Хоч ніби ж я поганого нічого не раджу. Кому в житті не везе, той не на долю повинен ображатися, а на себе. Я багато бачила і пережила, при мені не раз світ перевертався, але завжди добра людина була зверху.

— Ви, Оксано Степанівно, цікавитеся новинами, знаєте, що у нас зараз коїться. То, може, підкажете, як досягти кращого життя?

— І підкажу, чому ж не підказати. Робити треба! —така моя підказка. Я вже й з двору не виходжу, але воно й з мого двору далеко видно. Стоїть один сусід біля воріт та весь день на вулицю дивиться. Кого побачить, скаржиться: що вони отам угорі думають собі? І те, значить, не так, і друге. А сам ні за холодну воду. Хіба що вночі до колгоспного бурта мотнеться за бурячками для своєї свині. А інший сусід — робить-майструє, старого трактора перемонтував, землю взяв та обробляє — то він уже куркуль. Той, значить, байдикує і требує, щоб йому все давали, — і він хороший. А той працює — і він куркуль? Ні, не буде діла, поки кожен не стане працювати на себе — це я точно кажу. А вже розумійте мої слова, як самі навчені розуміти.

— Спасибі Вам, Оксано Степанівно. Радості вам, доброго настрою і здоров'я.

— Спасибі й вам. Будьте всі здорові і живіть довго.

На знімку: Оксана Степанівна Тараненко.

Дніпропетровська область.

Леонард НІКОЛАЄНКО, журналіст

Прилітайте, лелеченьки...

МОЖЕ, це й випадковий збіг обставин, але факт. Біля входу до одного з лікувальних корпусів славнозвісної миргородської оздоровниці звили гніздо лелеки. Довкола курортний гамір, а їм хоч би що. Багато років благородні птахи живуть у дружбі й злагоді з людьми.

— Народні легенди стверджують, — розповідає заслужений лікар України Юрій Поліщук, — що там, де оселилися лелеки, приживається добро...

Не ручаюся, чи всюди так, а в Миргороді на Полтавщині лелека, який, давно відомо, приносить матерям немовлят, є і символом їхнього здоров'я. Отож можна сказати: не випадково після Чорнобильської аварії один із кращих миргородських санаторіїв «Хорол» спеціалізується на оздоровленні матерів з дітьми.

— Данина моді чи вияв підприємництва? — запитую в головного лікаря Василя Усенка.

— Хіба можна заробляти гроші на чужому, та ще й на дитячому, горі? — аж образився, принаймні так мені здалося, врівноважений Василь Васильович.

І розповів легенду про те, як у сиву давнину дикі кочівники спустошували наш край. Шукаючи порятунку, люди зачинялися у храмі. Молода мати побачила на дзвіниці лелеку і простягнула йому немовля: «Врятуй», — благала птаха. Відтоді, за народними переказами, лелеки і носять дітей.

Санаторій «Хорол» — складова ланка президентської програми «Діти України». Чому саме миргородським лікарням випала така роль?

— По-перше, — популярно розтлумачила заступник головлікаря з медичної роботи Таїсія Поліщук, — миргородська джерельна вода сама по собі — один з ефективних чинників оздоровлення мічених отими триклятими атомами дітей. Наші пацієнти —представники першого покоління, у кістках якого є стронцій, а в тканинах тіла — сумновідоме ДДТ...

По-друге, для оздоровлення дітей та їхніх матерів, і не тільки з так званої чорнобильської зони, гріх було б не використати сучасну лікувальну базу миргородського курорту, багаторічний досвід висококваліфікованих медичних працівників.

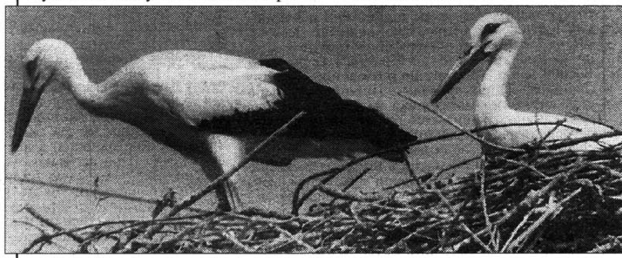
Досвід показує, що після лікування у «Хоролі» більш ніж у третини дітей організм звільняється від зайвих радіонуклідів. Решту ж виписують з істотним поліпшенням стану здоров'я.

Провідні лікарі Ганна Шилова, Наталія Бакало час від часу набувають нових знань на кафедрі дитячої гастроентерології Харківського державного інституту підвищення кваліфікації лікарів. А харківських науковців професора Юрія Білоусова та доцента Володимира Савву медики «Хоролу» по праву вважають своїми. Консультації вчених допомагають їм розробляти і запроваджувати у лікувальну практику новітні методики.

Лікарі, медсестри, санітарки, кухарі дбають про те, щоб і матір, і діти мали окрему кімнату з усіма зручностями, ефективний змістовний відпочинок. Одне слово, щоб під дахом спеціалізованої оздоровниці жило добро.

Лелеки, переповідають повір'я, для свого гнізда обирають подвір'я лише добрих і щедрих людей. У Миргороді на курорті піклуються, аби лелеки щовесни поверталися сюди.

Полтавська область.

Українська книжка приживається у Москві

Центральна українська бібліотека Москви відзначила своє 75-річчя.

Але було б наївно сподіватися, що протягом такого тривалого часу, та ще й за тоталітарних часів, українське слово вільно жило і розвивалося в столиці «червоної імперії». У 1938 році бібліотеку закрили. Відновила вона свою діяльність лише наприкінці 1989 року як Державна бібліотека української літератури в Москві. За ініціативою Українського молодіжного клубу та української громади Москви.

Тепер фонди бібліотеки налічують понад 30 тисяч одиниць зберігання. Зокрема, близько 12500 примірників книг, 8500 брошур, багато періодики, а також карти, ноти, аудіо- та відеозаписи, рукописи.

Микола МАСІНКЕВИЧ.

«Народ у народних святах»

— звичаї, традиції, обереги, виношені народом протягом віків, зібрані в одне народознавцем, провидицею із Великого Кучурова Гарафіною Маковій та відсортовані на основі її бачення.

Що від чого допомагає? Які до кого посилати молитви? Про все це дізнаєтесь, якщо передплатите цю народознавчу книгу, надіславши гроші (9,5 гривні) на розрахунковий рахунок 1326927 в ЧФ УІБ «Зелена Буковина», м. Чернівці, МФО 356204, — Василеві Українцю (призначення платежу — благодійний внесок на видання книги «Народ у народних святах»). Квитанцію про оплату чи її копію, з чітко і розбірливо зазначеною адресою, надішліть товариству «Факел» (274006, м. Чернівці, вул. Нечуя-Левицького, 8/1).

Книга з веління Господнього має побачити світ до 25 травня. Ви матимете її в своїй оселі не пізніше кінця червня.

У книзі будуть лики святих, написані людиною, яка має Боже благословіння на те та благословіння духовних отців на написання ікон. Ікони ті, з дару Небесного Отця, нестимуть енергетичне оновлення тим, хто з вірою вклониться до стіп святих подвижників і щиро проситиме у них помочі на свої немочі, на позбавлення від гріхів, які і призводять до усяких бід у житті та здоров'ї.

Хай береже вас Бог!

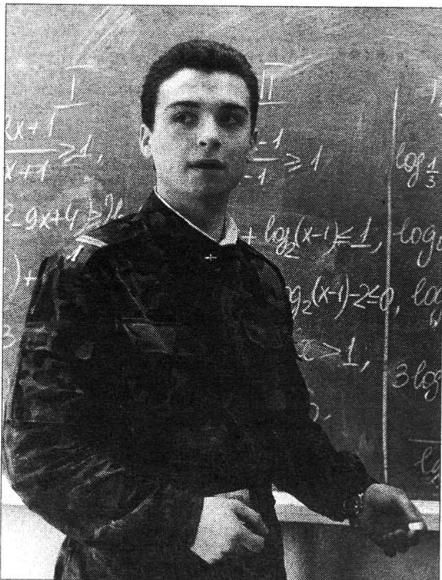
P. S. Надійшли листи, що в магазинах з'явилися книги Гарафіни Маковій з Олександром Новим. Ці книги видані без дозволу авторів і несуть через те негативний енергетичний заряд. Книги Гарафіни Маковій у книжкову мережу не віддаються (аби дари Господні не лежали поруч з еротичною й іншою богохульною літературою), а розповсюджуються тільки через Повне товариство «Факел», і на всіх книгах стоїть факельна печатка.

До уваги читачів: нова книга Гарафіни Маковій буде включена в розіграш лотереї газети на II півріччя 1997 року.

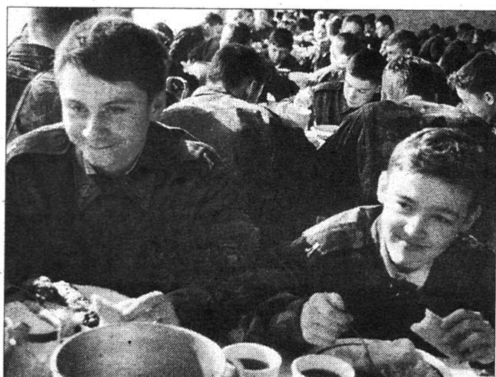
Валерій ІНЮТІН, журналіст

Небо починається з отчих рук

Юрій Пестич — один із вихованців ліцею. Стрункий, симпатичний, наполегливий.

У позаминулому році мама і дві сестрички провели його до Львівського військового ліцею. Не прийняли. Наступного року атакував аналогічний київський ліцей. І знову невдача. Зразу ж примчав до Чернігова. Екзамени склав усі. Прийшов до начальника ліцею і заявив: хочу вчитися! Прийняли. Навчається. І непогано. Мріє після ліцею вступити до Одеського інституту повітряно-десантних військ.

Успішно вчаться у ліцеї і брати Івченки з Корюківки. Це Святослав написав листа молодшим братам — двійнятам Володимиру та Олександрові: «Приїжджайте вступати до ліцею, тут класно!..»

І ось три брати разом. Три майбутніх офіцери.

427 ліцеїстів сьогодні вивчають тут основи військової науки, будову літаків, авіаційну підготовку до польотів, оволодівають теорією та практикою парашутної справи.

А умови для всього цього прекрасні. Адже навчальний корпус, тренажери, аеродром належали Чернігівському вищому військово-авіаційному училищу, випускники якого — висококласні льотчики, космонавти.

Перший випуск відбувся минулого року. 110 випускників вступили до військових вузів, а решта — до учбових закладів МВС, СБУ, у прикордонні війська. Начальник ліцею Іван Остренко з гордістю показує листи з вузів та інших навчальних закладів України. У них — подяка колективу за відмінне виховання хлопців.

«Що буде завтра з хлопцями, з ліцеєм?» — запитує себе полковник сьогодні. Здавалося б, для Міністерства оборони п'ять українських ліцеїв — це гнізда, де орлята розправляють крила. Завтра це орли, тямущі офіцери, спеціалісти військової справи. І раптом ліцей передали Чернігівській облдержадміністрації. Вона, як добра мати, турбується про хлопців. Вони ситі, в теплі. Тільки їм потрібен батько — в особі Міністерства оборони. Ось тоді завтра у нас буде сучасна армія, здатна гідно захищати суверенну Україну.

Чернігів. **(Фото автора).**

Анатолій КЛЕПКО, журналіст

«Придністровський» меморандум: спроба №2

Майже рік знадобилося Кишиневу й Тирасполю, щоб знову приготувати пера для підписання довгоочікуваного меморандуму, який має стати основою для подолання наслідків кривавого придністровського конфлікту. Перша спроба підписати документ завершилася невдало на початку липня 96-го: тодішній молдавський президент Мірча Снегур відмовився «підмахнути» його останньої, образно кажучи, хвилини. Чому? На його думку (і, до речі, на думку Представника Президента України в урегулюванні придністровського конфлікту Євгена Левицького), положення меморандуму не виключали здобуття Придністров'ям незалежності в майбутньому. Тобто не гарантували цілісність Молдови.

Очевидно, у нинішній редакції документа таких положень вже немає. Меморандум передбачає надання Придністровському регіонові особливого статусу в межах держави Молдова. Але насторожують деякі інші його аспекти.

За словами Є. Левицького, у меморандумі передбачено, що «роль регулятора» в урегулюванні наслідків конфлікту матиме СНД. Але ж зрозуміло, що сама по собі ця аморфна організація нічого й ніде врегулювати не може й не зможе. Також зрозуміло, хто намірився виступати від імені СНД, — Росія, яка прагне зберегти вплив на тій невеликій території. «Ми вважаємо, що врегулювання має відбуватися на основі норм міжнародного права та під егідою ОБСЄ», — заявив Євген Левицький в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна». Можна також не сумніватися, що основним важелем «російського врегулювання» стане контингент російських військ, який і досі там розквартировано (до речі, під час вступу до Ради Європи одним із зобов'язань Росії було виведення військ з Молдови). Так, Кишинів і Тирасполь начебто полюбовно домовилися про «продовження миротворчої місії» російської армії, але неважко здогадатися, хто архітектор цієї згоди. Українська сторона вважає, що перебування іноземного війська у Придністров'ї доцільне лише доти, доки не буде вироблено механізм гарантій та не визначено повноваження держав-гарантів — України і Росії —і також ОБСЄ.

Та навіть за таких зауважень сьогоднішнє підписання має величезне значення. Адже можна буде досягти головного: згоди між Кишиневом і Тирасполем. Звичайно, зараз важко уявити, що вже звиклі до «незалежності» придністровські лідери будуть слухняними «керівниками місцевої адміністрації», однак іншого шляху немає. Та й особливий статус передбачає надзвичайно широкі повноваження і права — аж до права на самовизначення в разі «зміни державного устрою Молдови». Тобто у разі об'єднання її з Румунією.

Ми — в «п'ятірці». З легкої руки Таллінна

Чергова робоча зустріч президентів Латвії, Литви та Естонії відбудеться 26 травня в естонському місті Отепя, а 27 травня в Таллінні до них планують приєднатися президенти України та Польщі, повідомляє Інтерфакс-Україна.

Ініціатором запрошення президентів України та Польщі Леоніда Кучми та Александра Кваснєвського на зустріч з главами Балтійських держав 27 травня в Таллінні стала Естонія. Можливо, за результатами зустрічі президенти п'яти держав підпишуть спільну заяву.

Лені Фішер: Я не вимагатиму негайного скасування смертної кари...

Лені Фішер народилася 18 липня 1935 року. За освітою філолог, була вчителем середньої школи, директором. Депутат Бундестагу. З 1985 року працює у складі делегації німецького парламенту в Раді Європи. У січні 1996-го її обрано Президентом Парламентської Асамблеї РЄ, переобрано на новий термін у січні цього року.

Наш кореспондент зустрівся з Лені Фішер під час весняної частини сесії-97 ПАРЄ у Страсбурзі.

— Пані Президент, не секрет, що питання щодо зволікання зі скасуванням смертної кари в Україні буде головним під час вашого майбутнього візиту до Києва. Гадаю, нашим читачам цікаво почути думку першої особи ПАРЄ про цей досить неприємний момент у відносинах України та Ради Європи...

— Насамперед слід сказати, що свого часу Україна пообіцяла оголосити мораторій на виконання смертних вироків. Зазначу, що умовою її вступу до РЄ не було взяти та й скасувати смертну кару одразу. Але також не мало дискутуватися й дотримання мораторію на виконання смертних вироків. Ситуація ж нині така: Україна не зважується скасувати смертну кару без згоди суспільства, більш-менш сформованої громадської думки, бо без цього ідея не матиме підтримки більшості у Верховній Раді. Водночас ми шоковані тією кількістю страт, які відбулися в Україні вже після її вступу до РЄ.

Я думаю, що краще наголосити на цьому зараз, до моєї поїздки, аби люди знали про це і така позиція не стала якоюсь новиною, висловленою мною під час перебування в Києві. Повірте, я добре поінформована про всі пов'язані з цим питанням труднощі, про ситуацію в Україні та гострі дискусії. Але я стою на тому, що парламентарії мають очолити процес скасування смертної кари, контролювати ситуацію. Україна має піти з другого міця в світі за кількістю страт: нині вона поступається в цьому лише Китаю.

Багато людей у вас переконані, що злочинність можна побороти стратами. Але це не так, що й доводить світовий досвід. Злочинці ніколи не вірять у те, що коли-небудь вони постануть перед судом, отож навряд чи загроза страти буде для них перепоною.

— Чи справді Україна може втратити місце у Раді Європи або ж її членство буде призупинено в разі подальшого нерозв'язання питання скасування смертної кари?

— Позбавлення або призупинення членства залежить від багатьох чинників. Ми маємо намір обговорити це на наступній сесії. Згідно з нашими правилами, делегація або хтось від неї мають доповісти Асамблеї про ситуацію. В будь-якому разі ми не ухвалюватимемо рішення без усебічного, глибокого аналізу. Хоча Рада Європи, власне, не має багатого вибору санкцій. Ми можемо лише відкрити обговорення, надіслати запит до уряду й очікувати, що уряд відізветься й покаже, що Україна йде правильним шляхом, намагається дотримуватися мораторію на виконання смертних вироків. Ми покладаємося на український уряд та Верховну Раду.

— Як нам розглядати ваш наступний візит: як «каральну акцію», спрямовану на прискорення розв'язання питання щодо скасування смертної кари, чи як бажання з'ясувати все у складній українській ситуації?

— Вважаю, мала вже досить багато дискусій і з українськими парламентаріями, і з вашим президентом на цю тему. Я знаю, що в українських тюрмах є страшні злочинці, «серійні» вбивці, і це створює несприятливу для скасування смертної кари атмосферу. Люди бояться злочинності й не хочуть відповідних змін у законодавстві. А діяння різноманітних маніяків лише посилюють позиції тих, хто виступає за смертне покарання. Люди гадають, що це справді розв'язання проблеми злочинності. Звичайно, ситуація дуже важка для тих, хто виступає проти страт, за таких умов вести дискусію нелегко.

Та я не їду, аби зажадати негайного скасування смертної кари. Вважаю, що дискусії з цього питання можуть тривати, але разом із дотриманням мораторію на страти, що є одним із зобов'язань України, узятих під час вступу до РЄ. Думаю, ми розпочнемо обговорення цих питань відразу після мого прибуття до Києва. Але вважаю, справедливо, щоб такі дискусії було розпочато в Україні ще до нашого приїзду, аби кожен знав, що ми збираємося це обговорити, й зміг приготуватися. Водночас, на мою думку, навряд чи було б доцільно приїхати до вашої країни і негайно почати, так би мовити, сварити уряд і парламент.

— Ви приїдете в Україну вперше. Які уявлення ви маєте про нашу державу?

— Насамперед я дуже вражена тим, як почала працювати в Раді Європи українська делегація. Це було важко для них, до того ж, українські парламентарії мали нелегку працю над ухваленням нової української Конституції: якщо я правильно пам'ятала, дебати й голосування, що завершували роботу, тривали два дні й ніч!

Кілька разів ми мали зустрічі й тривалі розмови з Головою Верховної Ради Олександром Морозом. У Страсбурзі виступав зі зверненням до Асамблеї Президент України Леонід Кучма. Пам'ятаю, тоді йому поставили чимало відвертих і досить незручних запитань, але відповідав на них дуже майстерно. Я спостерігала за ним і мені спало на думку, що політики у вашій державі звикли до гострих дискусій.

— Україна має в ПАРЄ одну з найбільших делегацій. Водночас наші делегати не представлені нині в керівних органах Асамблеї: у бюро, в комітетах. Чому?

— Бюро Асамблеї не може складатися з представників усіх держав, тобто нараховувати сорок членів, бо тоді навряд чи було б можливим ухвалити певне рішення. Отож є домовленість, що держави—члени РЄ розподілено на три—чотири групи, від кожної є представники в бюро, вони змінюються за принципом ротації. Усе це регламентовано так званим статутом репрезентацій Бюро ПА.

З іншого боку, є об'єктивні персональні проблеми — мовні. Офіційні мовами ПАРЄ — англійська й французька. Під час сесійних засідань здійснюється ще переклад італійською, німецькою, іспанською, російською та турецькою мовами. Але для роботи в комітетах чи політичних групах така кількість перекладів недоцільна. Ми не хочемо запроваджувати систему Європейського Союзу, де 15 членів і 15 мов, тому що ми маємо 40 членів і синхронний переклад всіма мовами забирав би дуже багато часу. Отож, я вважаю, кількість вживаних для роботи Асамблеї мов потрібно лімітувати. Тому для людей, що приїздять сюди, бажано окрім власної мови знати мову сусіди, а також ще одну європейську мову.

— Колись ви обіцяли, що під час першого візиту в Україну відвідаєте Чорнобильську АЕС. Чи зробите це тепер?

— Я б хотіла зробити, але не знаю, чи передбачено це програмою візиту (згодом стало відомо, що така поїздка Л. Фішер запланована. — **Авт.**). Принаймні, я не боюся. Українці вважають, що це було б корисно. Я знаю ситуацію: вона дуже важка, це пов'язано і з екологією, і з енергетичними проблемами України. І ми не можемо очікувати, що Україна сама платитиме за наслідки катастрофи, котра сталася за «російських часів», коли не було України як самостійної держави. Втім, Росія теж не має нині грошей. Але я думаю, це питання мало б цікавити західні держави, і сподіваюся, Захід справді збирається вам допомогти. Адже нерозв'язання чорнобильських проблем досі таїть у собі велику небезпеку...

Інтерв'ю взяв **Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.**

НЕБЕЗПЕЧНІ ІГРИ

Друга світова війна — не така вже й давня історія. Тим паче дивно, що її страшні уроки стираються з пам'яті людей. І діти, чиї дідусі та бабусі в їхньому віці завмирали від вибухів бомб, гинули в концтаборах і пухли від голоду, викидають угору руку й захоплено кричать: «Хайль!»

«Для нас фашизм — це порядок і контроль», — кажуть «неонаці» взірця 1997 року. Шкіряні куртки, чорні краватки та бриті голови якнайкраще вписуються в сучасну молодіжну моду. Старше покоління не без побоювань ставиться до вибриків своїх нащадків, таємно сподіваючись, що далі «моди» справа не йтиме. Проте молоді шанувальники Адольфа Гітлера аж ніяк не теоретики. Це досить войовничі загони, що частенько показують свої «кігті й зуби».

Наприклад, у Швеції, втомленій від бурхливого прояву підлітками своїх «коричневих» настроїв, Верховним судом було прийнято рішення про те, що особи, які носять нацистську атрибутику, винні в розпалюванні національної ворожнечі та ксенофобії і підлягають відповідному покаранню. Торік до різноманітних термінів тюремного ув'язнення засуджено семеро шведських неонацистів, що влаштували в місті Трольхеттан шабаш у день чергових роковин смерті «наці номер два» фашистського рейха Рудольфа Гесса.

При цьому, як визначено в рішенні суду, не має значення, чи проводиться та або інша нацистська демонстрація з дозволу поліції. Закон забороняє у Швеції ксенофобію й поширення расистських і нацистських ідей.

Складніші справи з бритоголовими фанатиками в країні, яка продемонструвала світові півстоліття тому, що таке фашизм. У Німеччині є підліткові клуби, наприклад, «Гітлергрюс», де 15—16-річні ідолопоклонники з насолодою викидають уперед руки і в екстазі вигукують гасла, схожі на удари хлиста.

На знімку: неонаці — реальність наших днів.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Сенсація

Гетьман Кирило Розумовський — «ИЗМЕННИК»-МАЗЕПИНЕЦЬ?

ОБРАЗ гетьмана Кирила Розумовського відклався у свідомості більшості знавців вітчизняної історії як зразок сановитого вельможі, що передусім дбав про власні статки, маєтності, двірцевий шик. Його величезне багатство, можливість жити розкуто, вільно викликала заздрість у сучасників. Надмірна кількість слуг, дворових, влаштовувані ним постійні пишні прийоми, бали, розкіш, здавалося б, ось той єдиний світ, який заполонив душу й розум цієї людини, що долею випадку у 22 роки сягнула неймовірної висоти —стала керманичем Гетьманщини. Підлягало все те й ніби простому поясненню: щасливчик із чернігівських Лемешів користувався моментом, бездумно жив у своє задоволення, беручи приклад з цариці Єлизавети та її оточення.

Проте були обставини (на жаль, вони й досі з певних причин невідомі українському загалу — С. П.), які поєднали надзвичайно молодого гетьмана з давньою традицією його попередників — ставати на шлях «измены», мазепинства.

Агент Орлика

На початку 1750-х років французький король Людовик XV був заклопотаний зростанням могутності Росії, а тому поставив собі мету послабити її вплив у Європі на користь Франції. Так на порядку денному королівської таємної дипломатії гостро постало українське питання. Ідею його підкинув наближеним Людовика XV син Пилипа Орлика, генерал і дипломат Григір Орлик, який маючи 50 літ, (народився 1702 року в Батурині) не полишав надії повернути волю Україні і був активним мазепинцем-емігрантом. Від нього шеф французької таємної дипломатії граф де Брой отримав переконливі аргументи щодо активізації резидентів в Україні. «Козацька нація, — занотовує Григір Орлик, — знає, що гетьман є єдина змога її вільного існування, з гетьманом вона є свідома своєї сили. Тому під гетьманом козацька нація завжди була могутня, і царі не любили цієї ранги. Хоча сучасний гетьман і не є людина великого духу, але один факт, що він тепер стоїть на чолі України, може спонукати його на енергійний захист прав козацької нації».

У 1752 році граф де Брой став послом Франції у Варшаві. Він енергійно вивчає ситуацію в Україні, листується з останніми мазепинцями Федором Нахимовським та Федором Мировичем. Посол також дав завдання агенту шляхтичу Мокрановському зустрітися з гетьманом і повести з ним переговори від імені французького короля. «На випадок нової революції в Петербурзі або смерті цариці (Єлизавети) Розумовському було б корисно, як і його нації, відокремитися назавжди від Росії, що причиниться до могутності козацької нації», — такий головний зміст інструктивних настанов посланцю.

Очевидно, контакт відбувся. 27 травня 1754 року маршал Франції Ульрік-Фредерік-Вальдемар Льовендаль, приятель Григора Орлика, писав з Люблїна військовому міністру Марку П'єру графу д'Аржансону про зустріч в Ряшеві з двома гетьманськими посланцями:

«... Один з тих старшин був капітан Нарвського полку Розендаль, фінського походження, але народжений у Москві. Другий старшина оселився у Львові, як купець-ювелір, француз з походження — Сен Поль. Перший дістав у мене авдієнцію, спитав досить- таки збентежено, чи я маю шифр, щоб листуватися з Францією. Я відповів, що не маю шифру, але не вагатимуся негайно послати гінця до Франції, якщо справа варта цього. Тоді Розендаль заявив, що його надіслав до мене граф Розумовський, президент Академії та гетьман козаків, що про цього Ви, певно, багато читали в газетах і що його рідний брат є фаворитом цариці. Гетьман Розумовський надіслав п. Розендаля до мене, щоб я йому дав пашпорта до Франції або вислухав його та переслав його пропозиції. Капітан Розендаль вибрав останнє й ствердив од імені гетьмана, що п. Розумовський бажає задля себе, задля своєї родини опіки Його Християнської Величності (Людовик XV), що цариця старіє й що він (Розумовський) передбачає після її смерті руїну для Росії (...).

Я спитав п. Розендаля насамперед, чи брат гетьмана, фаворит, також є згідний з пропозицією п. Розумовського. Капітан Розендаль відповів, що він цього не знає, бо послав його тільки гетьман, але обидва брати зв'язані такою приязню, що він певний, що фаворит знає про заходи свого молодшого брата, тим більше, що їх інтереси спільні й що вони ризикують однаково. На моє запитання щодо характеру бажаної опіки від Його Християнської Величності капітан відповів мені, що гетьман бажав би, на випадок смерті цариці, мати змогу від'їхати до Франції. Капітан додав, що гетьман чекає першої відповіді нашого двору й що тоді, певно, докладніше відкриє свої карти. Незважаючи на стриманість капітана, я міг витягти від нього, що гетьман уже віддавна, під притокою замовити розкішні меблі у Львові, надіслав туди кілька разів велику суму грошей. Я зрозумів також, що в разі нашої опіки гетьман готовий віддати нам усі бажані послуги.

Капітан казав мені також, що аташе російських амбасад у Відні та Лондоні українці з походження і що йому вони є особливо віддані. Я навіть міг бачити, як ті аташе листувалися з гетьманом: листи надходять до француза-ювеліра у Львові, що передає їх грекові-купцеві, що мандрує через Київ до Глухова, на Україні, де гетьман має свою столицю. Існує ще в Польщі офіцер, якийсь капітан Лінден, що є також кур'єром у гетьмана (...).

Гетьман благає, щоб з нашого боку вжити всіх заходів обережності при листуванні з ним, бо він загине, якщо про це дізнаються в Петербурзі. Тут мушу додати, що острах гетьмана перешкодив йому вибрати доброго агента, бо капітан Розендаль людина надто полохлива й навіть обмежена. Він згодився виконати доручення гетьмана виключно під умовою, що вже ніколи не повернеться до Росії й що він діставатиме від п. Розумовського до смерті річну пенсію в 5000 французьких лівріа. Зрештою, в цьому одному лише визнаю капітана, в інших справах цього не видно.

Хоч усю цю справу я знайшов досить заплутаною, але вважав, мій Пане, за доцільне зреферувати Вам докладно, щоб Ви зробили з неї відповідний вжиток.

(...) Я сам кінчу свої справи за тиждень і тому прошу Вас подати всі належні в цій справі інформації амбасадорові Його Величності у Варшаві, бо я відповів П. Розендалеві, що він зможе за якийсь час звернутися до нашого амбасадора, що від нього одержить або пашпорт, щоб поїхати до Франції, або ту чи іншу відповідь від вас. В цілях конспірації я прохав Розендаля не показуватися у Варшаві, а поки що замешкати в одному з моїх маєтків». (Копії цього листа знайшов у французькому архіві військового міністерства і опублікував у 1957 в Мюнхені Ілько Борщак).

У головного режисера піднятя повстання в Україні Г. Орлика в таємному шифрі, що зберігся до сьогоднішніх днів, поряд з позначками Січ—14, Козаки—299, Гетьманщина—72 з'явилася й нова — 1017 (Розумовський). Вістки до Франції надходили обнадійливі. Старий мазепинець Федір Мирович у 1754 році сповіщав з Бахчи-Сарая: «Вся Україна напередодні повстання, як за часів гетьмана Мазепи».

Причиною загострення антиросійських настроїв стали укази цариці щодо поселення на давніх землях війська Запорозького багатьох тисяч сербських, молдавських переселенців, що дуже зачепило інтереси січовиків. Єлизавета в той же час наказувала «усіх тих своїх мешканців із малоросіян, які оселилися на призначених під сербські роти землях, вивести звідти і надалі на служби до війська Запорозького та малоросіян та інших підданих не приймати».

У 1754 році царський уряд взяв під контроль фінанси Гетьманщини, вивів з підпорядкування гетьмана індуктивний збір, що дуже вдарило по українській автономії. (Пізніше К. Розумовський добився його скасування, оскільки гетьманське правління, народ від такого перерозподілу коштів від податкового збору не мав ніякої вигоди). У кінці літа 1753 року гетьмана відкликано до царського двору і там утримувано кільканадцять місяців. Його позитивна відповідь на звернення французької резидентури дає можливість зробити припущення про фактичне усунення гетьмана від старшинського оточення, від дій, спрямованих на зміцнення автономного устрою Гетьманщини. Петербург влаштовував кишеньковий, недосвідчений і безтурботний керманич, а не 25-річний діяч-державець, заклопотаний невирішеними проблемами краю, з прагненням зноситися з іноземною дипломатією (на це прохання він отримав категоричну відмову)...

Смерть турецького султана (союзника мазепинців), початок Семирічної війни (1756—1762) поламали всі плани щодо відокремлення України від Росії. У вересні 1758 року скінчили своє життя Мирович та Нахимовський, а невдовзі, 14 листопада 1759 року, від отриманих в бою ран помирає й Григор Орлик. «Измена» стала неможливою й через необережність французьких агентів, активні дії яких щодо особи Розумовського стали відомі в Петербурзі, а відтак гетьман, як у свій час і Мазепа, повинен був демонструвати зверхникам понадміру свою вірнопідданість.

Друга поразка

Таємні зносини гетьмана на пропозицію «відокремитися назавжди від Росії», його бажання «докладніше відкрити свої карти» у світлі інших додаткових джерел дають можливість дещо з інших позицій глянути на деякі історичні факти. Гетьман К. Розумовський був, як відомо, одним з головних учасників двірцевого перевороту 1762 року. Завдяки підтримці його двірцевого полку Катерині II вдалося прийти до влади. На жаль, «вдячна» цариця повела подальший неприхований наступ на українські вольності. Саме тому, як вважає О. Оглоблін, з відома або навіть за прямою вказівкою К. Розумовського перекладач при Генеральній Військовій Канцелярії в Глухові Семен Дідович написав «Разговор Великороссии с Малороссією», у якому порушується питання про суверенність України, її рівноправ'я з Росією. Цей твір мав нагадати «просвітительці» хто є хто. У кінці 1763 року гетьман разом зі старшинами проводить з'їзд, на якому приймають чолобитну до Катерини II з проханням відновити давні права України та визнати спадковість посади гетьмана. А вже у квітні 1764 року німецький дипломат Сольме в своєму звіті зазначив: «Нині у нього хочуть відняти належну йому владу і скинути його до стану, схожого до становища приватної людини».

І ось цікавий момент. Незабаром потому, влітку 1764 року, підпоручик Василь Якович Мирович (племінник мазепинця Федора Мировича!) спробував здійснити у Петербурзі переворот — випустити царевича Івана VI з тюрми. Французький представник у Петербурзі Беранже доповідав у Версаль: «Я довідався з перших джерел... нині питання про усунення гетьмана вже вирішене. І якщо гетьман добровільно не піде, цариця має проти Розумовського страшну зброю, а саме — його зв'язки з Мировичем».

Останнього страчено, гетьману вдалось виправдатися, пом'якшити свою участь шляхом складення гетьманських повноважень. Але, з огляду на контекст невдалого серпневого перевороту, В. Мирович діяв під керівництвом його і зацікавлених осіб. На таку авантюру він не міг піти без впливової підтримки.

Третя спроба

У 1791 році до прусського державного кабінет-міністра графа Евальда ф. Герцберга прибув секретно з України Василь Капніст, «надвірний радник» і «урядовець на фабриках», якого «послали жителі того краю» дізнатися, «чи на випадок війни вони могли б надіятися на протекцію Його Величності, якщо вони спробують скинути російське ярмо».

Саме в той рік через інтриги царського двору фактичний міністр закордонних справ українець Олександр Безбородько (син генерального судді Андрія Безбородька), як і К. Розумовський, стає непотрібним Катерині II... Знаємо також, що В. Капніст у 1788 році, та й пізніше, їздив у Петербург із петицією про зловживання російських урядовців. Поет і автор «козацького проекту» відновлення гетьманського правління не міг вирішувати свої та інші проблеми без участі впливової петербурзької української громади, а відтак К. Розумовського, О. Безбородька. Найбільш імовірно, що не без їх участі ініціювалося українське питання і робилася ще одна спроба за допомогою іноземців домогтися волі України...

У 1794 році колишній гетьман назавжди повертається у Батурин. Він не має вже ніяких ілюзій. А тому частенько сумний. У близькому оточенні, однак, не боїться повторювати, що Мазепа був останнім справжнім гетьманом України. Слова — гіркотна оцінка і його власної безуспішної трагічної долі.

Футбол

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

І творці, і «підношувачі снарядів»

Україна—Вірменія. 7:0 (2:0). Відбірковий матч молодіжного чемпіонату Європи з футболу. 9-та група.

1:0 Косирін, 2, 2:0 Косирін, 23, 3:0 Косирін, 55, 4:0 Головко, 76, 5:0 Саутін, 77, 6:0 Онищенко, 78, 7:0 Головко, 89.

Україна: Кернозенко, Поклонський, Яксманицький, Павлюх, С. Селезньов, Онищенко, Зубов (Єсін, 60), Саутін, Кріпак (Головко, 46), Мороз (Співак, 73), Косирін. Головний тренер — Олександр Іщенко.

Вірменія: Оганесян, Геворкян (Нарімян, 46), К. Дохоян, Айрапетян (Мінасян, 26), Єсаян, Назарян, Хачатурян, Барсегян (А. Дохоян, 51), Арутюнян, Восконян, Аджемян. Головний тренер — Назар Петросян.

Попереджено С. Селезньова.

Суддя Юрій Саар — ФІФА (Естонія).

6 травня. Київ. Стадіон «Динамо». 8 000 глядачів.

Німеччина — 12 очок, Україна, Португалія — по 9, Албанія — 3, Вірменія — 0.

Порівняно з матчем у Меппені проти німців у складі української команди цього разу сталися помітні зміни. З'явилося кілька дебютантів. Зокрема, представники «Динамо-2» Денис Онищенко та Олександр Косирін. Тренери національної збірної «позичили» Геннадія Зубова. Саме він та його тезко Мороз — капітан «молодіжки» — стали головними дійовими особами зустрічі. Хоча й не забили жодного м'яча, але були дуже активні, виконували величезний обсяг роботи. Інколи вони влаштовували маленькі сольні концерти, виробляючи з м'ячем циркові номери. Однак головне, що обоє виконували роль і творців атак, і «підношувачів снарядів».

Саме Зубов і Мороз щоразу виводили на ударну позицію Косиріна, який забив три м'ячі (два головою і один метрів з десяти силовим ударом у дальній кут). Чудовий дебют, нічого не скажеш!

Приємно і за здібного нападаючого з «Дніпра» Андрія Головка. Вважатимемо, що він нарешті пристрілявся.

Вітаючи нашу «молодіжку», побажаємо їй успіху в черговому матчі з німецькими однолітками 6 червня в Києві.

На знімках: Олександр Косирін відзначив свій дебют трьома влученнями; Андрій Головко забиває гол вірменській збірній.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

***

Вища ліга. Пропущений матч 20-го туру. Прикарпаття—Нива (Тернопіль). 0:0. 4 000. Черговий тур — 24-й — відбудеться 12 травня.

Перша ліга. 37-й тур. Поділля—Динамо-2. 0:1. Самойлов, 37. **Металіст—Зоря. 2:0.** Таргонський, 16, Гурін, 35. **ФК Черкаси—Сталь. 2:1.** Микуляк, 16, 79 —Плахотін, 81. **Волинь—Буковина. 2:1.** Мозолюк, 19, Драницький, 62 — Фінкель, 37. **Верес—Кристал. 2:0.** Федорчук, 46, Вознюк, 52, **СК Миколаїв—Поліграфтехніка. 1:1.** Бугай, 80 — Гура, 88. **СК Одеса—Металург Н. 0:1.** Чорний, 75. **Хімік Ж—ЦСКА-2. 0:0. ФК Львів—Хімік С. 2:0.** Павлиш, 33, Мазур, 73. **Закарпаття—Металург Д. 2:3.** Савко, 32, Зубанич, 41 —Севідов, 28, 34, Ковальов, 44. **Шахтар—Нафтовик. 3:2.** Телешун, 34, Барабаш, 51, Теркулов, 76 — Ралюченко, 4, Барановський, 14. **Металург М —Явір. 3:1.** Туркін, 36, Гетьман, 54, Молокуцько, 88 — Прохоренков, 89.

Лідирують: Металург Д — 87 очок, Динамо-2 — 77, Металург М — 74, Волинь — 73.

Людмила ВЛАСЮК, журналіст

Учені всіх країн...

Конгресом єднання вчених Сходу і Заходу назвав міжнародний конгрес «Сучасний олімпійський спорт», який відбудеться в Києві 16-18 травня, віце-президент НОК України, ректор Київського університету фізичної культури і спорту Володимир Платонов.

Він вважає, що було б великою помилкою перекреслювати неабиякі досягнення спортивної науки в країнах східного блоку на тій підставі, що там «розвалено економіку». Орієнтація в цій сфері тільки на Захід ні до чого доброго не привела. Наприклад, команда об'єднаної Німеччини на двох Олімпіадах завоювала менше медалей, ніж колись це робила команда НДР. Це відбувається тому, переконаний Володимир Платонов, що під різними приводами було повністю знищено потужну систему підготовки спортсменів, яка існувала в НДР. «Саме тому, — каже професор В. Платонов, — ми хочемо на майбутньому конгресі дати можливість ще раз заявити про себе вченим східноєвропейських країн. Ми повинні, нарешті, об'єднати зусилля і працювати разом, ні в якому разі нічого не викидаючи із «старого багажу».

Він повідомив, що на конгресі буде обговорено практично всі аспекти сучасної спортивної науки — економічні, правові, соціально-філософські питання олімпійського спорту, сучасні технології в спорті, медико-біологічні проблеми та інше. На сьогодні вже 58 країн надіслали заявки на участь у цьому форумі.

Ольга ТАНАСІЙЧУК, журналіст

«Золоті» польоти наших ... зміїв

Блакитний стилізований птах на жовтому тлі — логотип авіапідприємства «Авіалінії України» — злетів у небо над китайським містом Вейфан. У повітря його підняв змій, запущений досвідченою рукою херсонця Олексія Зверика — президента Асоціації любителів повітряних зміїв України, кандидата психологічних наук. Олексій Зверик разом з дружиною Надією і 16-річним сином Юрієм брали участь у Міжнародному фестивалі повітряних зміїв, що завершився сьогодні у Вейфані, і були удостоєні двох золотих медалей.

Щорічний Вейфанський фестиваль по праву вважається найпрестижнішим на «батьківщині зміїв». Нині це яскраве дійство зібрало понад 700 представників із більш як 20 країн світу. Серед великого розмаїття моделей українські змії виділялися тематичною спрямованістю: за формою вони були схожі на різні космічні кораблі. Зокрема, було запущено об'ємний змій-супутник, тривимірну модель першого супутника Землі, 40-річчя запуску якого відзначається нинішнього року.

Олексій Зверик — автор книги «Повітряні змії», великий ентузіаст зміеплавання. Він удруге бере участь у подібному фестивалі в КНР. Крім Китаю, демонстрував свої моделі на фестивалях в Англії, Франції, Італії, Індонезії.

Пекін.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Із Ер-Ріяда — «інкогніто»

Упіймав себе на думці, що риси обличчя в мого співрозмовника, як у корінного мешканця Близького Сходу. Характерні тоненькі вусики над губою. Одягти на нього чалму — і готовий тобі шейх.

У Сергія Лашкула — відповідального працівника «Інфаспорту», який супроводжував незнайому, запитав: «Як спілкуватимемося з гостем?». «Проблем не буде» — почув у відповідь.

Спершу працівник техкому УЄФА Шандор Варга (а мова про нього) під час візиту в Україну з журналістами спілкуватися не планував. Але під кінець візиту сам висловив бажання «сповідатися». Але обов'язково з представником впливового видання. Так і сказав.

А щодо відсутності мовних проблем переконався, коли привітався з гостем. Пан Шандор володіє і російською, і українською. Він — громадянин Угорщини, але родом із Закарпаття. Його постійне помешкання — в Будапешті. Свого часу працював у національній збірній Угорщини одним із тренерів. Але з 1991 року його постійним місцем проживання стало місто Джида, що на узбережжі Червоного моря в Саудівській Аравії.

І навіщо ж прибув із Ер-Ріяда (столиця країни) до нас пан Варга? Ось про це його розповідь.

—До України прилетів з кількох причин. Насамперед тому, що це — моя рідна земля. То вже пізніше я переїхав жити на історичну батьківщину. По-друге, прибув із спеціальною місією УЄФА. Ми маємо програму ліцензування тренерів, яка інтенсивно виконується. Зрозуміло, що в її орбіті перебуває й така авторитетна футбольна держава, як Україна. Ми вже проводили 1994 року в Києві навчальні курси для фахівців. А тепер маємо проект зі створення в Києві центру підготовки тренерських кадрів для Східної Європи. У цій справі УЄФА дуже допомагає Федерація футболу вашої держави, і особливо її генеральний секретар Анатолій Попов. Дуже сподіваємося, що цей проект буде втілено в життя. А очолює його Енді Роксбору (голова техкому УЄФА) — відомий фахівець. Він дуже успішно тренував збірну Шотландії, яка брала участь у фіналі чемпіонату світу. А 1992 року керована ним команда фактично вибила з боротьби в європейському чемпіонаті тодішню збірну СНД.

—Як я зрозумів, футбольна Європа незабаром матиме єдиний тренерський диплом?

—Так. Спеціалісти за наявності такого документа матимуть змогу вільно пересуватися країнами континенту й отримувати роботу. А поки ще існують різні проблеми. Згадаймо хоча б історію з італійцем Трапаттоні, якого зобов'язували закінчити вищу тренерську школу в Кельні. І лише після цього отримати дозвіл на роботу в «Баварії». Цю справу владнали не просто. А тепер, скажімо, тренер, який пройде вишкіл в українському центрі підготовки за програмою УЄФА, матиме престижний диплом професіонала найвищої категорії і з ним почуватиметься у будь-якій європейській країні, мов риба у воді. Дуже сподіваємося на організацію такого центру.

—А як ви собі його уявляєте, цей центр?

—Це щось на кшталт тренерської школи при вашому Університеті фізичного виховання і спорту. До речі, при ньому і плануємо утворити центр. Тут потужна наукова база, чудові викладачі. Не буде й мовного бар'єра. Адже тренери з п'ятнадцяти нових країн, які входили до складу однієї держави, володіють російською. Одне слово, кращого місця, ніж столиця України, не знайти.

—Які ще справи вас привели в Україну?

—Нині працюю технічним директором Федерації футболу Саудівської Аравії. У цій країні працюю вже шість років. Перших чотири — у клубі «Іттхад». Він, як в Україні «Динамо» (Київ). До речі, за рейтингом ФІФА саудівська збірна посідає високе 26-те місце. Останній чемпіонат світу вона завершила на дванадцятому, обігравши Бельгію, достойно виступивши проти Нідерландів, і вийшла до другого етапу турніру. Команда Саудівської Аравії — триразовий чемпіон Азії. Іншими словами, футбол у цій країні — на дуже високому рівні. До чого я все це веду. Ми хочемо, щоб національна збірна України приїхала до нас і зіграла товариський матч із саудівською національною командою.

До речі, я вже влаштував таку гру для збірної Росії напередодні чемпіонату світу-94. Грали тоді всі зірки: Онопко, Юран, Канчельскіс... Саудівці виграли — 4:1.

Якщо матч Саудівська Аравія—Україна відбудеться, то радітиму особливо. Між іншим, керівництво цієї країни не дуже йде на контакти з країнами Східної Європи. Там і досі немає посольств Угорщини, Чехії, України тощо. Сподіваюся, що цей матч посприяє й поліпшенню політичних та економічних контактів ваших держав.

—І які строки плановано для поєдинку?

—Звісно, після завершення відбіркового турніру чемпіонату світу для збірної України. Це може бути друга половина жовтня. Якщо українській команді доведеться грати додатковий матч за вихід до французького фіналу, то товариський поєдинок із саудівськими футболістами, безперечно, стане українцям у пригоді...

Від гостя дізнався також, що він є власником агентства, яке займається трансфером гравців. Можливо, воно посприяє українським футболістам, які матимуть бажання виступати за кордоном, скажімо, в Англії.

Нарешті, пан Варга повідомив, що один із його друзів у Саудівській Аравії, досить заможна людина, висловив бажання надати фінансову підтримку одному з українських клубів, які мають перспективу виступати в єврокубках.

—Я побував на матчі «Динамо»—«Ворскла» й отримав велике задоволення. Гра полтавців і їхнє високе місце в турнірній таблиці стали для мене приємним одкровенням. А «Динамо» особливих рекомендацій не потребує. Тим більше, що його знову очолює Валерій Лобановський. Побував у Дніпропетровську та Запоріжжі, подивився в дії «Дніпро», «Таврію», «Металург», ЦСКА. Мешкав на базі дніпропетровців. Вона просто чудова. Знайомився з роботою школи «Дніпро-75». Спілкувався з найкращим тренером України минулого року В'ячеславом Грозним. Дуже цікава людина. Мав контакти з Олександром Томахом у Запоріжжі.

Скажу вам відверто, що рівень українського футболу за традицією дуже високий. І це не пусті компліменти гостя. Потрібно лише вдосконалення організації справи і поліпшення матеріальної бази клубів, дитячо-юнацького футболу. Отакі мої враження...

Інформація про випуск акцій третьої емісії відкритого акціонерного товариства «Софія»

1. Характеристика емітента

1.1. Фірмове найменування: відкрите акціонерне товариство «Софія» (ВАТ «Софія», код ЗКПО 04594605).

1.2. Місцезнаходження: 255020, Бровари Київської обл., бульв. Незалежності, 16.

1.3. ВАТ «Софія» створено 17 серпня 1993 року. Свідоцтво про державну реєстрацію № 657 від 17 серпня 1993 року, державний реєстраційний номер 406-657-АЖ, 6 травня 1996 року було здійснено перереєстрацію у виконкомі Броварської міської ради народних депутатів за номером 1400.

1.4. Статутний фонд, сформований першою та другою емісією, — 452785,2 гривні.

1.5. Мета і предмет діяльності ВАТ:

здійснення виробничо-господарської та комерційної діяльності з метою отримання прибутку для задоволення на цій підставі економічних та соціальних потреб акціонерів. Предмет діяльності: виробництво та реалізація товарів народного споживання, продукції виробничо-технічного призначення, надання послуг організаціям та населенню, посередницька діяльність та торговельні послуги, агропромислова діяльність, а також здійснення інших видів діяльності, які мають економічну доцільність і не суперечать чинному законодавству.

1.6. Баланс підприємства у гривнях на 1.01.1997 року

АКТИВ		ПАСИВ	
Розділ 1. Основні засоби та позабюджетні активи	10892	Розділ 1. Джерела власних та прирівнених до них коштів	10800
Розділ 2. Запаси і затрати	10	Розділ 2. Довгострокові пасиви	—
Розділ 3. Грошові кошти, розрахунки та інші активи	399	Розділ 3. Розрахунки та інші пасиви	501
БАЛАНС	11301	БАЛАНС	11301

За 1996 рік вироблено товарної продукції на 135,7 тис. грн., реалізовано товарів народного споживання —161 тис. грн. Прибуток балансовий становить 49 тис. грн.

Станом на 1.01.1997 року дебіторська заборгованість — 389 тис. грн., кредиторська — 411 тис. грн.

1.7. Чисельність працюючих — 97.

1.8. Посадові особи ВАТ «Софія»:

голова правління — Хаменушко Володимир Федотович, освіта вища, виробничий стаж — 39 років (10252 акцій тов. у власності);

заступник голови правління — Чаюк Володимир Григорович, освіта вища, виробничий стаж — 14 років (8855 акцій тов. у власності);

головний бухгалтер — Обривкіна Любов Іванівна, освіта вища, виробничий стаж — 24 роки (3855 акцій тов. у власності).

2. Дані про емісію цінних паперів

2.1. Акції першої емісії випущено в процесі приватизації підприємства орендне Броварське виробничо-торгове трикотажне об'єднання, у власності фізичних та юридичних осіб 970254 акцій номінальною вартістю 0,35 гривні на суму 339588,8 гривні. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України, реєстраційний номер 209/1/94 від 25 травня 1994 року.

2.2. Акції другої емісії випущено з метою формування статутного фонду та для залучення інвестицій у кількості 323418 штук, номінальною вартістю 0,35 гривні на суму 113196,3 гривні. Випуск зареєстровано Міністерством фінансів України, реєстраційний номер 292/1/96 від 12 червня 1996 року.

2.3. Рішення про третю емісію прийняте загальними зборами акціонерів, протокол № 1 від 20 лютого 1997 року на суму 271672,8 гривні. Кількість акцій у випуску — 776 208 штук.

2.4. Мета емісії — залучення інвестицій для технологічного переоснащення виробництва шляхом придбання високопродуктивних трикотажних в'язальних машин німецької фірми «Штоль».

2.5. Номінальна вартість акцій — 0,35 гривні (тридцять п'ять копійок).

2.6. Категорія акцій: прості іменні. Серія Д, номер 000001 — 776208, випускаються в паперовій формі.

2.7. Передплата на акції проводиться з 15.05.1997 р. по 21.06.1997 р. за адресою: 255020, Бровари Київської обл., бул. Незалежності, 16. На етапі передплати оплачується не менше як 10% вартості акцій.

2.8. У разі відмови від випуску товариство гарантує повернення грошових коштів протягом 30 календарних днів з моменту прийняття відповідного рішення.

2.9. У разі перевищення або недосягнення запланованого рівня статутний фонд збільшується на фактичний обсяг передплати. Рішення про прийняття чи відмову зайвої підписки приймають загальні збори.

2.10. Акціонери ВАТ «Софія» мають пільгове право першочергового придбання акцій третьої емісії. Акції продаються за конкурсною ціною залежно від попиту та пропозиції. Засоби платежу: грошові кошти та матеріальні цінності, виражені в гривнях.

2.11. Послугами торгівця цінними паперами ВАТ не користується.

2.12. Виплата дивідендів проводиться згідно з чинним законодавством України та статутом ВАТ у розмірах, які затверджують загальні збори за результатами роботи за рік.

3. Можливі фактори ризику.

3.1. Нестабільність економічної ситуації в Україні.

3.2. Негативні зміни економічної та податкової політики уряду.

3.3. Нестабільність купівельного попиту на товари народного споживання.

Строительно-промышленная компания «Приват-Інвестор»

предлагает

***Металлическую тару** европейских стандартов для герметичной упаковки химической, нефтехимической, лакокрасочной, пищевой продукции.*

Емкость — 12, 15, 20, 25 литров.

По заказу потребителя на барабан наносится многоцветная литография, внутренняя поверхность лакируется.

Дисперсию и клей ПВА.

По заводским ценам.

Тел.: (0562) 78-24-22; 78-24-23; 78-24-35; факс 78-48-67.

Организация реализует по ценам ниже заводских:

- арматуру;
- уголок;
- швеллер;
- катанку;
- лист;
- трубы в ассортименте;
- круги стали: 20Х, 65Г;
- рельс КР-80.

Возможен бартер на с/х продукцию.

Тел.: (0562) 42-41-54; 42-31-21.

Правління ВАТ М. Коцюбинський «Агротехсервіс» повідомляє своїх акціонерів, що 28 травня 1997 р. о 10-й годині за адресою: смт. М. Коцюбинське, вул. Чернігівська, 41 (актовий зал) відбудуться загальні збори акціонерів.

Реєстрація учасників зборів з 8.30 до 9.30.

Порядок денний:

1. Звіт про результати господарсько-фінансової діяльності за 1996 рік та про основні напрями діяльності на 1997 рік.
2. Про утворення, використання та порядок розподілу прибутку в 1997 році.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Різне.

Телефони для довідок: (04622) 7-44-43, 6-14-08.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 1598-3 о признании банкротом малого частного предприятия «Пунш».

Юридический адрес: 334200, Крым, г. Ялта, Видовой проезд, д.5; р/с 3468003 в Ялтинском отделении Проминвестбанка Украины.

По имущественным требованиям кредиторы могут обратиться в Арбитражный суд Республики Крым.

Арбітражний суд Львівської області (290004, Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справи про визнання банкрутами:

— ТзОВ «Корниляк» (Львів, вул. В. Великого, 83/106, р/р 4467365 в Промінвестбанку України, МФО 325633), справа № 2/411;

— ТзОВ «Діоген» (Львів, вул. Глибока, 27/10, р/р 7467 812 в АК «Електронбанк» Львова), справ № 2/44;

—ТзОВ «Фортіс» (Львів, вул. Багряного, 4/1, р/р 1467155 у Залізничному відділенні АК Промінвестбанку Львова), справа № 2/984;

— приватного підприємства «Тайгер» (Львів, вул. Вітовського, 51, р/р 000468371 у Промінвестбанку України), справа № 2/41;

— малого приватного підприємства «Марево» (Львів, вул. Глибока, 29/2, р/р 20854359 в ОДАК Укрсоцбанку Львова), справа № 2/42;

— СП «ТзОВ «Імпарт Ко ЛТД» (Львів, вул. Наукова, 4/117, р/р 467836 у Львівській філії АК «Укрінбанк»), справа № 2/45;

— колективного підприємства «Ферум» (Львів, вул. кн. Ольги, 114, р/р 5461207 в ОДАК Укрсоцбанку Львова), справа № 2/43;

— спільного підприємства «Болекс» (Львів, вул. Наукова, 86/23, р/р 4467233 в ЗУКБ), справа № 2/870;

— приватного підприємства «Бона-На» (Львів, вул. Кульпарківська, 145/2, р/р 1468877 в ОДАК Укрсоцбанку Львова), справа № 2/1074;

— приватного підприємства «Рената» (Львів, вул. Метрологічна, 10/3, р/р 4468607 АК «Електронбанк», МФО 325398), справа № 2/939;

— ДКППО «Злата» (Львів, вул. Тургенєва, 35, р/р 000500794 в ОДАК Укрсоцбанку Львова), справа № 2/1066;

— приватного підприємства «Меліса» (290053, Львів, вул. В. Великого, 71/76, р/р 000408884, у Львівській філії АК «Електронбанк», МФО 325398), справа № 2/522;

— ТзОВ «Легіон» (Львів, вул. В. Великого, 79/105, р/р 003467489 в АК «Електронбанк»), справа № 2/429;

— ТзОВ МКЦ «Євгротех» (Львів, вул. Стрийська, 202, р/р 467429 у КБ «Львів», МФО 325268), справа № 2/846;

— ТзОВ «Росток» ВКФ (Львів, вул. Городоцька, 209/17, р/р 004467770 в АТ ЗУКБ Львова), справа № 2/193;

— малого приватного підприємства «Бюлар» (Львів, вул. Хуторівка, 16/33, р/р 3468987 в АТ «ЗУКБ» Львова), справа № 2/40;

— ТзОВ «Львів-Вест» (Львів, вул. Партизанська, 51, р/р 467490 у ЛФ «Електронбанку»), справа № 2/1160;

— ТзОВ «Галерея» (Львів, вул. Винниченка, 30, р/р 2467663 в АКБ «Львів»), справа № 2/1221;

— приватного підприємства «Гунай» (Львів, вул. Виговського, 55), справа № 2/646;

— приватного підприємства «Віякс» (Львів, 290071, вул. Наукова, 112/20, р/р 001468307 в АКБ «Галицький»), справа № 6/247;

— ТзОВ «Яр-Сан» (290031, Львів, вул. Броньова, 1/2, р/р 5467649, АК «Електронбанк» Львова), справа № 2/523;

— спільного підприємства «Інтрако» (Львів, вул В. Великого, 54, р/р 604020 в Укрексімбанку), справа № 2/238;

— ТзОВ «Веско» (Львів, вул. Залізняка, 34/6, р/р 000467269 у КБ «Карпати», МФО 325224), справа № 2/410;

— спільного підприємства «Рамо ЛТД» (290026, Львів, вул. Лазаренка, 2, р/р 004670222 у Львівському управлінні «Лісбанк», МФО 325149), справа № 2/237;

— ТзОВ «Маргарита» (Львів, вул. Кульпарківська, 135-127, р/р 7467566 в АК «Електронбанк», МФО 325213), справа № 2/330;

— ТзОВ «Жанта» (Львів, вул. Горбачевського, 15/17, р/р 467714 у Львівській філії СКБ «Дністер»), справа № 2/1024;

— приватного підприємства ВТФ «Барбара» (Львів, вул. Стрийська, 202, р/р 2468227 у Львівському РУ Промінвестбанку), справа № 2/325;

— спільного підприємства «Герук ЛТД» (290012, Львів, вул. Гвардійська, 40/6, р/р 467866 у Львівській філії ЗАКБ «Лісбанк»), справа № 3/195;

— приватного підприємства «Астрогал» (Львів, вул. В. Великого, 35-а/14, р/р 3468051 в АК «Електронбанку» Львова, МФО 325213), справа № 2/67;

— приватного підприємства «Приват Манускрипт» (Львів, вул. В. Великого, 41/16, р/р 002468650 в ЗГРУ КБ «Приватбанк»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються у місячний термін за адресою: 290004, Львів вул. Личаківська, 81, арбітражний суд Львівської області.

Повідомлення про скликання загальних зборів акціонерів відкритого акціонерного товариства «Бердичівська фабрика одежі»

Згідно з рішенням правління (протокол від 24 березня 1997 року № 5) перші загальні збори ВАТ «Бердичівська фабрика одежі» буде проведено 21 червня 1997 року о 10 годині за адресою: Бердичів, вул. К. Лібкнехта, 116, міський будинок культури.

Порядок денний:

1. Внесення змін і доповнень до статуту ВАТ.
2. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
3. Звіт голови правління про роботу ВАТ за звітний період.
4. Звіт голови спостережної ради про роботу за звітний період.
5. Звіт голови ревізійної комісії про проведену роботу за звітний період, висновок ревізійної комісії щодо річного звіту і балансу.
6. Затвердження річного звіту і балансу.
7. Обрання спостережної ради.
8. Обрання голови і членів правління ВАТ.
9. Обрання ревізійної комісії.
10. Порядок розподілу прибутків.
11. Затвердження положення про порядок нарахування і виплати дивідендів.

Арбитражный суд Луганской области (348000, Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3а) возбудил дело N 125/10 б о признании банкротом малого частного предприятия «Гелла». Юридический адрес: 349600, Луганская область, г. Старобельск, ул. Старотаганрогская, 2/7; расчетный счет 468155 в Старобельском отделении АК АПБ Украина, МФО 304245.

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Николаевской области (327009, Николаев, пл. Ленина, 1) возбуждено дело № 312/1 о банкротстве АКБ «Никкомбанк» (327001, Николаев, ул. Никольская, 52 (бывшая Р. Люксембург); к/с 700161537 в Николаевском управлении НБУ, МФО 326171).

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Крыма (Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 1387-2 о банкротстве малого предприятия «Лизинг», реквизиты которого: 333026, г. Симферополь, ул. Гагарина, 13/1, р/с 521819 в ПИБ г. Симферополя МФО 324430, код ОКПО 16503022.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інформація про відкрите акціонерне товариство «Дніпрошина»

Повна назва підприємства	Відкрите акціонерне товариство «ДНІПРОШИНА»
Код підприємства (ідентифікаційний)	05768898
Організаційно-правова форма емітента	ВАТ
№ свідоцтва про державну перереєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності	5768898 від 2 серпня 1994 року
Орган, що здійснив реєстрацію	Виконком Дніпропетровської міської ради народних депутатів
Місцезнаходження	320700, Дніпропетровськ, вул. Кротова, 24
Телефон	(0562) 96-70-33; 98-32-57; 96-40-61
Телефакс	(0562) 96-15-13
Основний вид діяльності	Виробництво шин
Кількість акціонерів	40 458
Кількість власників облігацій	0
Кількість робітників	7 299
Статутний фонд (грн.)	20 508 818, 64
Акції прості (кількість та частка в стат. фонді)	2 238 954 акції 100%
Акції привілейовані (кількість та частка в стат. фонді)	0
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	10 квітня 1997 року
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом сплачувати доходи по його цінних паперах	—
Дата й термін сплати дивідендів, якщо вони виплачуватимуться	з 30 травня 1997 року

Основні фінансові показники

ПОКАЗНИК	РІК звітний	РІК попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	492 679 500.00	256 028 600.00
Балансовий прибуток або збиток	75 816 000.00	48 987 880.00
Всього по активах балансу	385 064 400.00	116 654 800.00
Всього зобов'язань	71 598 300.00	42 741 900.00
Статутний фонд	20 508 818.64	20 508 818.64
Номінальна вартість акцій	9,16 грн.	9,16 грн.
Нерозподілений прибуток	—	—
Прибуток, який припадає на одну просту акцію	22,18 грн.	15,04 грн.
Дивіденди, виплачені на одну просту акцію	2,27 грн.	2,10 грн.

Інформація про результати господарювання та шосту емісію акцій Акціонерного банку «Синтез»

Основні фінансові показники (тис. грн.):	1996 рік	1995 рік
— виручка (валовий дохід)	1255	588
— балансовий прибуток	123	311
всього по активах балансу	5232	1209
— всього зобов'язань	3442	795
— статутний фонд	1250	400

Рішення про шостий випуск акцій було прийняте загальними зборами акціонерів (протокол № 63 від 25.12.96 р.).

В емісію буде випущено 40000 шт. простих іменних акцій серії 1, за порядковими номерами від 000001 до 40000 номінальною вартістю 10 (десять) гривень на загальну суму 400000 (чотириста тисяч) гривень.

Статутний фонд банку становитиме 1650000 (один мільйон шістсот п'ятдесят тисяч) гривень, з них 1250000 (один мільйон двісті п'ятдесят тисяч) гривень вже було внесено до 26.11.96 року.

Акції продаються починаючи з 25.05.97 у приміщенні банку.

Доходи від емісії буде направлено на збільшення статутного фонду банку.

У разі дострокового досягнення рівня передплати, її буде припинено. Попередня емісія акцій АБ «Синтез» була на загальну суму 850000 (вісімсот п'ятдесят тисяч) гривень. Було випущено 85000 акцій вартістю 10 (десять) гривень кожна.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕМІТЕНТА

Назва емітента	Відкрите акціонерне товариство «Київський будинок побуту «Столичний»
Код ЄДРПОУ	14283958
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі	№ 14283958 від 27.07.94
Місцезнаходження	252032, Київ, вул. Комінтерну, 28
Телефон	(044) 224-06-50
Телефакс	—
Основні види діяльності	Побутові послуги
Кількість акціонерів	469
Кількість власників облігацій	—
Чисельність працівників	274
Статутний фонд (для ВАТ):	8631 гривня
—прості акції (кількість і пай у статутному фонді)	17262
—привілейовані акції (кількість і пай у статутному фонді)	—
Дата проведення останніх зборів акціонерів	25.04.97
Назва та місцезнаходження юридичної особи,уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Назва та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати прибуток по його цінних паперах	ВАТ «Київський будинок побуту «Столичний»
Дата та термін виплати дивідендів	У 1997 році згідно з рішенням загальних зборів акціонерів дивіденди не виплачуються

Основні фінансові показники

Показник	Рік звітний	Рік попередній
1. Виручка (валовий прибуток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за винятком державного регулювання цін, ПДВ і акцизного збору, грн.	559024	292753
2. Балансовий прибуток (збиток), грн.	148064	
3. Всього по активах балансу, грн.	2403740`	416965
4. Всього зобов'язань, грн.		
5. Статутний фонд (довідково: номінальна вартість акції — 50 коп.)	8631	8631
6. Нерозподілений прибуток		
7. Прибуток, який припадає на одну просту акцію		
8. Дивіденди, виплачені на одну просту акцію	0,28 коп.	

Перші загальні збори акціонерів ВАТ «Харківський завод «Кондиціонер» відбудуться 28 червня 1997 р.

за адресою: м. Харків, пр. Московський, 257, ВАТ «Харківський завод «Кондиціонер».

Реєстрація учасників зборів з 9-ї години. Початок зборів — о 10.00.

Порядок денний:

1. Звіт про роботу товариства.
2. Затвердження статуту товариства.
3. Вибори органів управління товариства.
4. Про доручення загальних зборів органам управління товариства.
5. Різне.

Телефони для довідок: 90-04-44; 90-04-45.

При собі мати паспорт або інший документ, що засвідчує особу, а для представників акціонерів — відповідне доручення.

Інформація про проведення передплати на акції АБ «Укоопспілка», опублікована в газеті «Голос України» № 64 від 10 квітня 1997 року, недійсна.

Загублений оригінал ліцензії на здійснення аудиторської діяльності № 001440, виданий аудиторській «Національній податковій компанії» Аудиторською палатою України 19 березня 1996 року, вважати недійсним.

Відкрите акціонерне товариство «Ківерцівський деревообробний комбінат»

Повідомляє фізичних та юридичних осіб України, які придбали акції товариства, що перші збори акціонерів відбудуться 5 червня 1997 року об 11.00 за адресою:

м. Ківерці, вул. Шевченка, 20, приміщення Будинку культури ДОКу.

Порядок денний:

1. Затвердження змін та доповнень до статуту АТ.
2. Звіт голови правління АТ.
3. Вибори голови і членів правління АТ.
4. Затвердження положення про правління АТ.
5. Вибори членів ревізійної комісії.
6. Затвердження положення про ревізійну комісію АТ.
7. Затвердження плану виробничо-фінансової діяльності на 1997 рік.
8. Затвердження контракту з головою правління.
9. Про створення дочірніх підприємств.
10. Про делегування окремих повноважень загальних зборів правлінню товариства.

Реєстрація учасників зборів розпочнеться о 8-й годині 5 червня 1997 р.

Учасники зборів мають подати до реєстраційної комісії документи, що засвідчують їх особу та повноваження або доручення на представництво.

Правління ВАТ «Ківерцівський ДОК».

Арбитражный суд Луганской области (348016, г. Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3а) возбудил дело № 388/106 о банкротстве частного малого предприятия «Дар». Юридический адрес: 349603, Луганская обл., Старобельский р-н, с. Чмировка, пер. Сосновый,12; р/с 468773 в Старобельском отделении АК АПБ «Украина», код.21767622, МФО 304245.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Информация об основных финансовых показателях ОАО Донецкнефтепродукт за 1996 год

Наименование эмитента	ОАО Донецкнефтепродукт
Код ЕГРПОУ	03482028
№ свидетельства о государственной регистрации обществ и дата выдачи	03482028 20.09.95 г.
Местонахождение	г. Донецк
Телефон	95-73-77
Телефакс	95-56-57
Основные виды деятельности	С С О
Количество акционеров	3561
Количество владельцев облигаций	—
Численность работников	795
Уставный фонд (УФ)	1768 т. г.
— простые акции (количество)	7070571
— привилегированные акции	—
Дата последнего собрания акционеров	20.02.97
Наименование и местонахождение юридического лица, уполномоченного эмитентом выплачивать доход по его ценным бумагам	ОАО Донецкнефтепродукт
Дата и срок выплаты дивидендов, если принято решение о выплате	I—II кв. 97 г.

ОСНОВНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Показатель	тыс. грн.
1. Выручка (валовой доход) от реализации продукции за вычетом гос. регулирования цен., НДС и акцизного сбора	5699
2. Балансовая прибыль (убыток)	1406
3. Всего по активам баланса	18809
4. Всего обязательств	5016
5. Уставный фонд	1768
6. Нераспределенная прибыль	—
7. Прибыль, на одну простую акцию	0,1988
8. Дивиденды, уплаченные на одну простую акцию	0,022

АО"ПромСельхозКомплект" предлагает:

ПОДШИПНИКИ

производства стран СНГ

ЗАПЧАСТИ

к Авто и Сельхозтехнике

Харьков т.(0572) 237-161,149-650,237-151
237-849,237-883,149-613
Киев т.(044) 296-17-88,296-18-80
Винница т.(0432) 35-32-86

Правління Акціонерного банку «Вітчизна» повідомляє:

згідно з рішенням ради банку «Вітчизна» чергові загальні збори акціонерів відбудуться 26 червня 1997 року за адресою: Київ, вул. Волинська, 65. Початок зборів о 15-й год.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності банку в 1996 році та завдання на 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про фінансово-господарську діяльність банку в 1996 році.
3. Затвердження балансу банку за 1996 рік.
4. Про розподіл прибутку банку та визначення розміру дивідендів.
5. Про виконання доручень зборів акціонерів банку.
6. Про раду банку.
7. Різне.

Реєстрація учасників проводитиметься з 14-й год. 26 червня 1997 року.

Телефони для довідок: (044) 2431448; (044) 2431575.

Повідомлення про відкриту передплату на акції сільськогосподарського відкритого акціонерного товариства «В'язівок»

Назва: Сільськогосподарське відкрите акціонерне товариство «В'язівок» є правонаступником колективного сільськогосподарського підприємства ім. Ульянова Павлоградського району Дніпропетровської області.

Мета утворення товариства: здійснення сільськогосподарської та іншої діяльності, яка спрямована на отримання прибутку та задоволення інтересів акціонерів товариства і членів трудового колективу, що не є членами товариства.

Предметом діяльності товариства є сільськогосподарська та інша діяльність, що передбачена статутом і не заборонена законом.

Товариство утворюється на невизначений строк.

Засновниками товариства є громадяни України кількістю 367 чоловік — члени КСП «ім. Ульянова».

Дата проведення установчих зборів — 12 травня 1997 року, місце проведення — село В'язівок, клуб, час проведення — 8-00.

Статутний фонд — 7121310 грн.

Статутний фонд розділено на 712131 просту іменну акцію, номінальна вартість однієї акції — 10 (десять) грн.

Початок передплати на акції — 6 травня 1997 р., кінець передплати — 12 травня 1997 р.

Внесок засновників — 1959290 грн.

Розрахунковий рахунок 000400107, АК АПБ «Україна».

І. Інформація про емітента ВАТ «Броварський шиноремонтний завод»

Найменування емітента	ВАТ «Броварський шиноремонтний завод»
Код ЕДРПОУ	03 11 26 40
Організаційно-правова форма емітента	відкрите акціонерне товариство
Номер свідоцтва про державну реєстрацію та дата його видачі	виконавчий комітет міської ради народних депутатів Броварів № 293 від 30.11.93,
Місцезнаходження	255020, Бровари, промвузол
Телефон	8-044-94-50142
Телефакс	8-044-94-50136, 8-044-94-50139
Основні види діяльності	відновлення автопокришок, виготовлення ізолу, гумотехнічних виробів
Кількість акціонерів	3184
Чисельність працівників	401
Статутний фонд ВАТ, грн.	48124,65
— прості акції	45833 шт.
Дата проведення останніх зборів акціонерів	16 травня 1996 року
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	—
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами	ВАТ «Броварський шиноремонтний завод», Бровари, промвузол
Дата та термін виплати дивідендів, якщо їх виплачуватимуть	до 1 березня наступного за звітним роком, за 1996 рік — не виплачуватимуть

Основні фінансові показники	**Рік 1996 звітний**
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору, тис. грн.	3921,1
2. Балансовий прибуток, тис. грн.	202,2
3. Усього за активами балансу, тис. грн.	9429,5
4. Усього зобов'язань, тис. грн.	—
5. Статутний фонд, грн.	48124,65
довідково: номінальна вартість акції, грн.	1,05
6. Нерозподілений прибуток, тис. грн.	—
7. Прибуток, що припадає на 1 просту акцію, грн.	—
8. Дивіденди сплачені на одну просту акцію за 1995 р., грн.	1,05
за 1996 р., грн.	—

Міжнародний фонд «Відродження» і фонд «Євразія»

в рамках Програми білорусько-української співпраці та обміну оголошують відкритий конкурс на отримання грантів з метою встановлення й розвитку зв'язків між білоруськими та українськими організаціями, що працюють у галузі демократичних та економічних реформ.

Передбачається фінансувати проекти: проведення семінарів, «круглих столів», конференцій, тренінгів, обміну студентами, взаємообміну теле- і радіопрограмами, електронними інформаційними матеріалами, придбання друкованих матеріалів, передплату видань, розвиток загальних електронних комунікацій.

Термін подання заявок — 30 червня, 31 жовтня 1997 року.

За додатковою інформацією звертатися до Наталії Суходольської — координатора програм МФВ, тел. (044) 211—35—61, факс 216—01—66, електронна пошта: nataly@vidrcs. kiev. ua.

Міжнародний фонд «Відродження» і фонд «Євразія»

в рамках спільної програми «Місцеве самоврядування» оголошують відкритий конкурс

для журналістів центральних і регіональних засобів масової інформації на кращий матеріал про програми партнерства між муніципальним, приватним і громадським секторами в малих і середніх містах України.

Матеріали, подані на конкурс, мають висвітлювати як загальні питання розвитку місцевого самоврядування, так і конкретні проблеми соціально-економічного розвитку міст, успішний досвід їх розв'язання через кооперацію міської влади з приватним і громадським секторами, активне залучення територіальних громад до прийняття рішень місцевого значення.

Термін подання заявок — до 14 липня 1997 року.

За додатковою інформацією про умови подання заявок звертатися до Міжнародного фонду «Відродження» за телефоном: (044) 211-35-61; факс 216-0166, або до регіональних відділень фонду, а також до Фонду «Євразія» за телефоном: (044) 295-10-65, 295-74-02.

Криворожский государственный горно-металлургический комбинат «Криворожсталь» объявляет конкурс на заключение долгосрочного контракта на поставку комбикормов для КРС, свиней и птицы на условиях расчета через поставку металлопроката, электроэнергии и газа.

Контактный телефон: (0564) 23-53-82, 78-53-90.

Факс: (0564) 74-54-49 (для ОПИНТИ).

До уваги акціонерів

23 червня 1997 року скликаються загальні збори ВАТ «Броварський шиноремонтний завод».

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Прийняття внутрішніх документів акціонерного товариства.
4. Різне.

Збори відбудуться о 16 годині в актовому залі Броварського шиноремонтного заводу.

При собі мати паспорт.

Початок реєстрації о 13 годині.

Телефон для довідок: 8—044—94—50140.

До відома акціонерів ВАТ «АТАСС»

24 червня 1997 року о 12-й год. у приміщенні Кіноконцертного комплексу м. Славутич Київської області відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Затвердження результатів роботи за рік.

Реєстрація проводитиметься 04.06.97 р. з 10-ї год. 30 хв. за адресою:

Славутич, пл. Леніна, 9. Довідки за телефоном: 2-16-03.

Правління.

Криворожский государственный горно-металлургический комбинат «Криворожсталь» производит закупку у сельхозпредприятий и частных лиц: скота, птицы и другой сельскохозяйственной продукции на условиях расчета через поставку коксика, электроэнергии, металлопроката.

Контактный телефон: (0564) 23-53-82, 78-53-90.

Факс: (0564) 74-54-49 (для ОПИНТИ).

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ НА ЗАВТРА! ВОНА ДОСЯГЛА УСПІХУ, ВИ ТЕЖ МОЖЕТЕ!

Я дуже люблю мандрувати, а туристичні агентства пропонують безліч різних маршрутів. Це настільки заманливо, що я вирішила провести наступну відпустку десь за кордоном. Раніше у мене не було таких планів, і я не збиралась вивчати іноземну мову. Зараз я вивчаю англійську і німецьку на курсах ЄШКО...

Зверніть увагу на те, що:

навчання за методом ЄШКО грунтується на **природньому способі** засвоєння знань. **Більше 800000 чоловік** у Європі успішно вчаться на наших курсах. Ви можете навчатися в такому темпі, котрий Вам підходить і відповідає Вашим можливостям.

Лише **15 хвилин** щоденних занять дозволять Вам досягти прекрасних результатів.

До Ваших послуг **особистий викладач**, котрий перевірить домашню роботу, дасть пораду, відповість на питання за матеріалами курсу. Для більшої ефективності навчання Ви будете одержувати **касети з записом вимови** і додатково **безкоштовно — тести, інформаційні журнали, а також "Кур'єр ЄШКО".**

Ви одержите **цінне свідоцтво** про закінчення курсу, яке видається найбільшою міжнародною організацією такого типу в Європі.

Якщо у Вас виникли сумніви, зверніться до інформаційної служби ЄШКО. Ми раді будемо відповісти на всі Ваші питання з 8:30 до 17:00 з понеділка до п'ятниці.

До місячної вартості навчання входить вартість аудіокасет і поштових відправлень. Оплата проводиться щомісяця на основі рахунку Школи в національній валюті за курсом Національного Банку України на момент виставлення рахунку.

(0572)20-61-31

НАЗВА КУРСУ	ЦІНА ЗА МІС.	СТРОК НАВЧАННЯ
Англійська для початківців	4.7 $	16 міс.
Англійська для середнього рівня	5.2$	16 міс.
Англійська для вищого рівня	5.2$	16 міс.
Англійська для дітей I (9-14 років)	5.7 $	9 міс.
Англійська для дітей II **новий!**	5.7 $	9 міс.
Німецька для початківців	4.7 $	16 міс.
Німецька для середнього рівня	5.2$	16 міс.
Французька для початківців	4.7 $	16 міс.
Італійська для початківців **новий!**	4.7 $	16 міс.
Іспанська для початківців **новий!**	4.7 $	16 міс.

ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА КОРЕСПОНДЕНТСЬКОЇ ОСВІТИ

ЄШКО

НАЙПЕРША НАЙКРАЩА НАЙБІЛЬША

КУПОН НА БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОБНИЙ УРОК

вкажіть назву курсу

індекс місто (село)

область

вулиця, № будинку і квартири

ім'я, прізвище

2440АС

Щоб одержати БЕЗКОШТОВНО пробний урок обраного Вами курсу, заповніть купон і вишліть на адресу:

310022, Харків,а/с 248 ЄШКО

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

За таїною — таїна

І чим вище злітає людина, тим їх більше

НЕ ТАК ДАВНО у видавництві «Веселка» вийшла книга Андрія Бороденкова «Призраки Вселенной». Серед багатьох інших мене особисто вразили два невеликі епізоди. Але підійдемо до них здалеку.

Розповідають, що відомий у нас і за кордоном Порфирій Іванов (пригадуєте знімки Учителя — сивобородий старик, босий на снігу?) свого часу з великою цікавістю дивився телепередачі з участю першого космонавта. В одному інтерв'ю Гагаріна не без іронії запитали, чи не зустрічав він, бува, в космосі когось із небожителів.

Порфирій Іванович, розповідають, весь напружився.

А Юрій Гагарін, сяйнувши відомою посмішкою, відповів у тон запитанню, що ми з вами, мовляв, добре розуміємо: нічого там бути не може.

Іванов відкинувся на спинку стільця і майже вигукнув: «Як же так, Юро! Ми ж бачилися з тобою!».

Тоді на це можна було хіба що посміхнутися. Чого, мовляв, не вигадають диваки? Проте з роками іронічно-поблажлива посмішка зійшла з нашого обличчя. Натомість з'явився подив і ще щось таке, чому й назву підібрати важко.

Пам'ятаю, як мене вразила фраза знаменитої болгарської ясновидиці Ванги після загибелі Юрія Гагаріна. «Його взято!» — сказала вона. Не загинув, а — взято.

А нещодавно газети обійшла розповідь одного радянського космонавта. Він повідав про речі, котрі раніше не можна було навіть згадувати вголос. У космосі, казав він, раптом відчуваєш чийсь погляд і чуєш, як назвали це космонавти, — шепіт. Не безпосередньо, а в глибині свідомості. Звертається, як правило, хтось із покійних рідних. Цей космонавт, зокрема, чув таке: «Ти надто рано прийшов сюди. Вір мені, бо я твій предок по материній лінії. Пам'ятаєш, вона розповідала тобі ще в дитинстві про прадіда, який заснував завод на Уралі? Синку, ви не повинні бути тут, повертайся на Землю, не порушуй законів Творця. Ти повинен повернутись, повернутись, повернутись»...

Можна розвинути чимало версій щодо цього... Та повернімося до згаданої на початку книжки і тих двох епізодів.

Перший. 5 лютого 1971 року модуль американського «Аполлона» сів на Місяць. Виконавши наукову програму, астронавти Едгар Мітчелл та Аллан Шепард успішно злетіли. Але тут почалося... Коротше кажучи, вони зістикувалися з орбітальним кораблем тільки з шостого заходу...

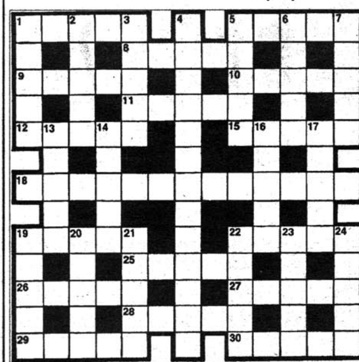
Другий. Будучи в Москві Е. Мітчелл побачив у когось фотографію: сивобородий старик, босий на снігу... «Хто це?» — здивовано запитав гість. Йому розповіли: Учитель Іванов Порфирій Іванович з Луганщини. «Так ми ж бачили його на Місяці!» — вигукнув астронавт.

Він вийняв своє фото і надписав: «Панові Іванову з вдячністю за спасіння».

Знімок надіслали Іванову. Порфирій Іванович, кажуть, дуже зрадів. І написав у своєму заповітному зошиті, що Природа протестувала проти висадки на Місяць і хотіла залишити астронавтів там, але йому вдалося умовити її не робити цього...

Що це — ілюзії, сни, вигадки? Можливо. Але все-таки, все-таки...

КРОСВОРД

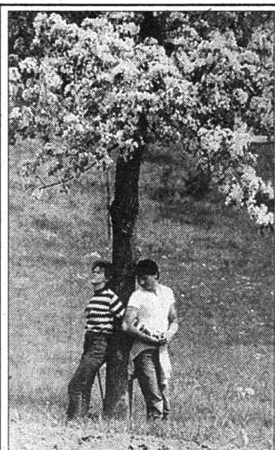
По горизонталі: 1. Птах-тотем наших пращурів. 5. Місто на Чернігівщині. 8. Український історик. 9. Дифузія розчинника через спеціальну перетинку. 10. Керівник гайдамацького загону (1768 р.). 11. Некругла монета. 12. Трава, що наростає після скошення. 15. Юнацька організація. 18. Пустопорожні обіцянки, прогнозування. 19. Всюдихідна шашка. 22. Персонаж твору О. Кобилянської «В неділю рано зілля копала...». 25. Широка відомість, авторитет. 26. Біблейна катастрофа. 27. Лісова русалка. 28. Богиня подружньої вірності та материнства у давніх єгиптян. 29. Відомий український театральний художник. 30. Жанр народних пісень в альпійських горців.

По вертикалі: 1. Промова, звернення. 2. Морська трава. 3. Почуття. 4. Призвичаєння до нових кліматичних умов. 5. Син Тараса Бульби. 6. Римська лазня. 7. Сорт яблук. 13. Річка на Запоріжжі. 14. Головний у зграї. 16. Риболовна снасть. 17. Легендарна могила на Донеччині. 19. Французький поет-пісняр. 20. Двигун. 21. Отруйна змія. 22. Козак —персонаж народних картин. 23. Пристрій для випускання рідин. 24. Банківський документ.

Відповіді до кросворда, опублікованого 12 квітня

По горизонталі: 4. Трубадури. 5. Святополк. 10. Катон. 13. Роман. 14. Балатон. 15. Телеміст. 16. Мотовило. 18. «Бояриня». 19. Лайма. 20. Борис. 23. Пастораль. 24. Коломийка.

По вертикалі: 1. Право. 2. Самограй. 3. Орель. 6. Пастернак. 7. Монтесума. 8. Коловорот. 9. Вагилевич. 11. Пансіон. 12. Головня. 17. Проформа. 21. Демон. 22. Єлька.

Травень

І переможень ти, і славень...
А карий пращур мій нарік
навдивовижу просто — травень.
Немудро начеб, а навік.
Втікають хуги проклятущі —
зусюди б'є, струмить трава.
Століття, згарища і пущі
зелена повінь залива.
І не спинить цього нізащо —
іде у ріст нове життя.
Таки філософом був пращур,
дивився мудро в майбуття.

Анатолій ЯКОВЕНКО.

Володимир ДУПАК, «Голос України»

«Дон» працює на Азов

Єдине в Україні судно, що здатне виконувати рибоохоронні функції, — «Дон» — почало працювати в Азовському морі. Нашій державі воно дісталося після розпаду Союзу, повідомив начальник управління Державного управління екологічної безпеки в Запорізькій області Анатолій Доброльський, та через відсутність коштів у Головрибводу його не могли відремонтувати. Завдяки додатковим коштам, що надійшли до позабюджетного обласного екофонду, «Дон» вдалося «поставити на ноги». Сьогодні судно працює в морі.

Запорізька область.

Людмила ЛЮКОВА, журналіст

Як гуси «Граніт» атакували

Несподіване лихо буквально налетіло на Старосинявський район Хмельницької області. Навіть старожили не пригадують подібного.

А сталося ось що. Як тільки потепліло, зграя диких гусей закружляла над районом. Як стверджують у райраді УТМР, тільки на плеса ставків Ілятка та Кантівка приводнилося близько чотирьох тисяч пернатих. Наплававшись, після обіду вони перебиралися на посіви озимих. Після таких випасів поля ставали чорними. Тільки в акціонерному товаристві «Граніт» гуси вискубли понад 180 гектарів озимини. Керівник господарства пан Мартинюк у розгубленості: на кого подавати позов про відшкодування збитків?..

Природоохоронці цю незвичайну пригоду пояснюють катаклізмами в природі. Після перших квітневих потеплінь гуси почали повертатися у рідні місця. Проте снігопади у Білорусії та на Західній Україні зупинили просування птахів на північ. От вони й оселилися на ставах Старосинявського району.

Хмельницька область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Червоні вовки у Миколаєві

Звичайно ці тварини мешкають високо в горах Індії, Китаю, Кореї, деяких інших країн. Про них складено немало легенд і казок, відомих багатьом з нас із дитинства. Та досі насправді мало хто бачив червоних вовків наяву.

І ось Миколаївський зоопарк, чи не першим серед зоопарків України, придбав пару цих, більше схожих не на вовків, а на білок чи мавп, тварин. Схожих не так виглядом, як надзвичайною рухливістю та чіпкістю. Як ото, очевидно, в горах, вони запросто гасають по прямовисних скелях, так і тут не задовольняються підлогою — їх можна бачити на стінах і навіть на стелі клітки. На «циркові номери» червоних вовків сходяться дивитися не тільки діти, а й дорослі.

Миколаїв.

Календар

Віхи край дороги

До кінця травня у нас чимало свят, ювілеїв, пам'ятних дат. Вони як віхи нашого поступу. Радісні чи смутні —то все наша біографія.

9 — День Перемоги.

11 — День матері.

15 — 140 років від дня народження Андрія Чайковського (1857 — 1935) — українського письменника.

— 130 років від дня народження Сергія Дрімцова (1867 — 1937) — українського композитора, диригента, педагога.

16 — 180 років від дня народження Миколи Костомарова (1817 — 1885) — українського письменника, історика, етнографа.

18 — Міжнародний день музеїв.

22 — Перепоховання Тараса Шевченка.

24 — День слов'янської писемності і культури.

— 85 років від дня народження українського письменника Михайла Стельмаха.

25 — День хіміка.

— 175 років від дня народження Миколи Гулака (1822 —1899) — українського вченого, педагога і громадського діяча.

30 — 110 років від дня народження Олександра Архипенка (1867 — 1964) — видатного українського скульптора, живописця, графіка.

Три поради

Різній моркві - свій час

Оздоровчі властивості моркви загальновідомі. Отож треба сіяти її побільше. У травні сіють моркву ранніх і середньоранніх сортів, а також пізніх, що добре зберігається взимку.

Так ось. Ранні сорти найкраще сіяти 15—16, а пізні — 22 травня. Висіяна в кінці травня морква не розтріскується перед збиранням.

Політь грамотно

Вважається, що орудувати сапою вміє кожен. Та не поспішайте. Варто засвоїти: перевертати грунт сапкою не треба. Старайтеся виймати її під таким самим кутом, під яким вона зайшла в землю — щоб підрізаний грунт залишався на місці.

Не гасіть сонценята

Ось-ось повсюди радісно зажовтіють кульбаби. Михайло Стельмах в одному з віршів назвав їх золотими червінцями, що розкотилися по моріжку. А відома цілителька Наталя Зубицька називає кульбабку маленьким сонечком... І не без підстав.

Кульбаба — чудовий засіб для очищення організму ранньої весни. З неї готують салати, вінегрети, різні приправи до овочевих страв, до м'яса, риби та яєць. Годиться вона на борщ. Рослина корисна тим, у кого хвора печінка, запалення сечогінної системи, а ще —хворим на гіпертонію, цукровий діабет, анемію. Корисні кульбаби для матерів-годувальниць. Чайну ложку соку на день варто давати дітям для лікування та профілактики алергії.

Отож, не топчімо, не рвімо без потреби — не гасімо золоті сонценята. Хай світять!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 280663.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311079.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.